DATED MATERIAL
This issue of "Vaba Eesti Sõna" was mailed in New York City February 13, 2001

ENGLISH SECTION
In this issue on page 7

VABA EESTI SÕNA
FREE ESTONIAN WORD

ISSN 8755-5808; Mailer # 834

Estonian newspaper
Periodical postage paid at New York, NY

Neljapäev, 15. veebruaril 2001
Nr. 7 (2663) 52. aastakäik
Üksiknumber $1.-

Thursday, Febuary 15, 2001
Nr. 7 (2663)
Single Copy $1.-

Talitus & Toimetus: Tel (212) 686-3356
Talitus & Toimetus: Fax (212) 689-2939
eMail: nordicpress@earthlink.net

Toimetus / Talitus
243 East 34th Street
New York, NY 10016

UUDISEID EESTIST

NATO ekspertrühm külastamas Eestit

Kõrgetasemeline NATO ekspertrühm, mida juhib NATO peasekretäri asetäitja Klaus-Peter Klaiber, viibis möödunud nädalal Eestis, et anda alliansiga liitumiseks tehtavatele ettevalmistustele hinnang. NATO töörühm kohtus kaitseministeeriumi, kaitsejõudude peastaabi, välisministeeriumi, rahandusministeeriumi, Eesti panga ja siseministeeriumi ametnikega ning riigikogu liikmetega. Eesti töörühm andis NATO ekspertidele ülevaate iga-aastase riikliku tegevuskava (ANP) ja individuaalse partnerlusprogrammi (IPP) täitmisest. Alliansi esindajad koostavad informatsiooni põhjal aruande, mille nad esitavad poliitilisele organile Põhja-Atlandi Nõukogule (NAC). Aprillis on NAC-i ja Eesti delegatsiooni 19+1 formaadis kohtumine, kus Eesti annab ülevaate tänavuse ANP-i täitmisest. Viimastel nädalatel on Balti riikide kutsumisele NATO-sse juba tuleval aastal toetust avaldanud alliansi juhtiva jõu Ameerika Ühendriikide senati väliskomisjoni esimees vabariiklane Jesse Helms ning Ühendriikide uus vabariiklasest välisminister Colin Powell. Kongressi mõlemas kojas on praegu ülekaal vabariiklastel.

VM/BNS 7.jaanuar

Eesti esitles NATO ekspertidele majandust ja EL-i kõnelusi

Eesti ametnikud tutvustasid kõrgetasemelisele NATO ekspertrühmale Eesti majandust ja läbirääkimisi Euroopa Liiduga. NATO esindajad kohtusid välisministeeriumi, Eesti Panga, rahandusministeeriumi ja kaitseministeeriumi ametnikega. *VM/BNS/ 8. jaanuar*

Ilves sai Saksamaalt kinnitust EL-i kiirele laienemisele

Välisminister Toomas Hendrik Ilvese 5. jaanuaril toimunud ametlikel kohtumistel Berliinis avaldas Saksamaa toetust võimalikult kiirele Euroopa Liidu laienemisele ja Eesti püüdlustele sellel suunal. Ilves kohtus Saksamaa välisministri Joschka Fischeri, kantsler Gerhard Schröderi välispoliitikanõuniku Michael Steineri ning Bundestagi välis- ja Euroopa asjade komisjoni liikmetega. Kohtumistel Saksamaa valitsuse ja parlamendi esindajatega arutati Eesti välisministeeriumi teatel Euroopa Liidu ja NATO laienemist, koostööd Venemaaga, transatlantilisi julgeolekuküsimusi ning Eesti ja Saksamaa kahepoolseid suhteid. Eesti ja Saksmaa välisminister hindasid positiivselt Nizza tippkohtumise tulemusi Euroopa Liidu laienemisele. Ilves ja Fischer märkisid Eesti ja Saksamaa suhete head seisu, mis on saanud uut hoogu pärast tipptasemel kohtumisi möödunud aastal. Ilves kutsus Saksa ettevõtteid avastama Eesti soodsat investeerimiskliimat. Ilves tõstis kohtumisel üles eesti puitmajade paigaldamise ja transiitvedude probleemi Saksamaal, millele kahe riigi ametkonnad otsivad rahuldavat lahendust. *VM/BNS*

Balti peaministrid kohtusid Riias

Balti riikide peaministrid, Mart Laar, Andris Berzins ja Rolands Paksas, kohtusid 8. ja 9. veebr. Baltimaade Ministrite Nõukogu tavapärase istungi raames Riias, et arutada peamiselt ühistegevust EL-i ja NATO suunal. NATO-suunalise tegevuse analüüsimisel oli Baltimaade peaministrite ja neid saatvate delegatsioonide peateema Eesti, Läti ja Leedu sõjaline koostöö. Baltimaade valitsusjuhid arutasid veel ühtse energiaturu loomist ja Baltimaade-vahelise piiriületuse lihtsustamist. Leedu peaminister tegi ettepaneku Balti riikide vahelise raudteeühenduse korraldamiseks ühisprojekti Rail Baltica raames. *VM/BNS/*

795 isikut vääristatakse Eesti Vabariigi teenetemärkidega

Eesti Vabariik tänab teenetemärkide annetamisega teokaid inimesi Eesti õigusjärgluse säilimise eest läbi okupatsioonikümnete, samuti panuse eest riikliku iseseisvuse taastamisel ning Eesti riikluse ja elu edendamisel iseseisvuse ajal, eriline tänu kuulub Eesti Vabadussõja veteranidele. President kirjutas 2. veebruaril alla otsusele 795 Eesti Vabariigi ja välisriigi kodaniku austamise kohta Eesti Vabariigi teenetemuarkidega tunnustuseks Eesti riigile ja rahvale osutatud teenete eest. *Presidendi kantselei pressiteenistus*

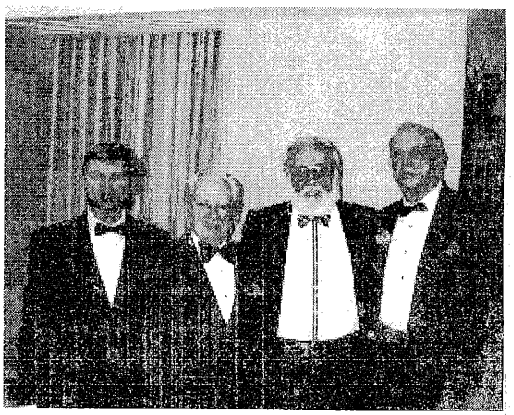
Baltimore Eesti Selts 65-aastane

Vabariigi president Lennart Meri saatis tervituse 65. juubelit tähistavale eesti seltsile Baltimores

Baltimores, Maarjamaal,
kus on Eesti Maja,
kõlab uljas lauluhääl
kauni keele kaja.

Rahvatantsu hoogne viis,
lõbus peotuju
eesti noored rahvariüs
viivad meele koju.

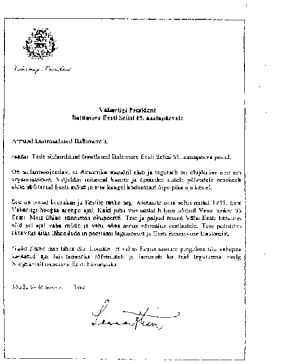
Sinna, kus me sünnimaa,
meie põliskodu.
B.E.S. nüüd ela sa
läbi aastasadu!

Baltimore Eesti Seltsi praegune esimees Toivo Tagamets (vasakul), ja BES-i endised esimehed vasakult paremale Kaljo Popp, Jyri Kork ja Fred Ise. Pildilt puudub Heino Ederma.

Fotod: Fred Ise

Selle tervitusega, mille autoriks on Fred Ise, avas teadustaja, Reet Kaseoru, Baltimore Eesti Seltsi 65. aastapäeva tähistamise tseremoonia. B.E.S.-i 65. aastapäeva pidu toimus 31. detsembril Sheraton Baltimore North hotellis, Warfield ballisaalis koos vana-aasta ärasaatmisega. Pidu algas kokteiltunniga, kus eesti muusika helide saatel võeti vastu peokülalisi hõrgutavate suupistetega ja baarist saadavate karastavate jookidega. Baltimore oma rahvale lisandus pidulisi Washington DC-st ja Virginia, Pennsylvania, New Jersey ja New Yorgi osariikidest. Kaunites toalettides daamid ja õhturiietuses härrad, koos ehitud peolaudadega, lisasid õhtu pidulikkusele. Õhtusöök oli puhveti stiilis, kus serveeriti maitsvaid ja mitmekesiseid sooje toite ning hiljem kohvi ja kooke.

Pärast õhtusööki tervitas teadustaja seltsi nimel kõiki külalisi, soovides neile head peotuju, hoogsat tantsu tahet ja palju õnne, edu ning tervist uueks aastaks. Järgnevalt luges ta ette seltsile saabunud tervitused, alates Eesti Vabariigi Presidendi Lennart Meri omaga, milles president tänas nii BES-i kui ka teisi Välis-Eesti keskusi

Järg 5. lk.

Põlvkond noori Baltimore eestlasi osavõtmas BES-i 65-nda aastapäeva juubelipeost.

„VABA EESTI SÕNA" _ "FREE ESTONIAN WORD"
ESTONIAN WEEKLY
Owned and published every THURSDAY by THE NORDIC PRESS, INC.
243 East 34th Street, New York, NY 10016; Tel. (212) 686-3356
EDITORIAL OFFICE: 243 East 34th Street, Estonian House, New York, NY 10016; Tel. (212) 686-3356. Editor: Airi Vaga. Art Director: Markus Vaga. Editorial Advisors: Vaike Lugus, Raul Pettai, Aire Salmre and Thomas Vaga.
BUSINESS OFFICE: 243 East 34th Street, Estonian House, New York, NY 10016 Tel. (212) 686-3356.
BOARD OF DIRECTORS AND OFFICERS OF THE CORPORATION: Tõnis Mets, President; Mati Kõlva, Vice President; William Salmre, Secretary; Olev Olesk, Treasurer; Counselors –Hans Kobin, Jüri Martinson, Voldemar Vaher.
Periodicals postage paid at post office New York, NY.
SUBSCRIPTION RATES: by second class mail $58.00 a year, $30.00 - 6 mo. $16.00 - 3 mo. By first class mail $85.00 a year, $44.00 - 6 mo. $23.00 - 3 mo. Single copy $1.00.
ADVERTISING RATE: $12.00 per one column/inch.
ADVERTISING DEADLINE: THURSDAY preceding publication date.
Opinions expressed in signed or initialed articles do not necessarily represent the views of the editors. The editors cannot be responsible for unsolicited manuscripts.
VES tel: (212) 686-3356 / fax: (212) 689-2939
E-Mail: nordicpress@earthlink.net või vestalitus@earthlink.net
Postmaster: Send address changes to "Free Estonian Word", 243 East 34th Street, New York, NY 10016

Uus tööjaotus Euroopas

Eurooplastel on olnud USA uue presidendi George Bushi suhtes kahtlusi sest saadik, kui ta turva-alane peanõustaja Condoleezza Rice kuulutas välja "uue tööjaotuse" Euroopas. See oli paar kuud tagasi. Sest saadik ei ole Riigidepartemang Rice'i avaldisele palju lisanud, välja arvatud kinnitus, et see ei tähenda sugugi kõigi Ameerika sõdurite Euroopast ära toomist ega tagasilangust mingisse isolatsionismi.

Hiljuti ilmus "Washinton Postis" ühelt Ida-Euroopa tuntumalt eksperdilt, eraorganisatsiooni Välissuhete Nõukogu asepresidendilt Paula Dobriansky'lt artikkel, mis seda Bushi kontseptsiooni lähemalt selgitab.

Eelkõige teeb Dobriansky koos kaasautori, juristi David Rivkiniga, selge vahe selle vahel, mis on mandri sõjaline kaitsmine ja mis on rahuvalve-missioon. Põhja-Atlandi kaitsealliansi ülesannetesse ei saa kuuluda ei rahuvalve ega muud sellised humanitaarsed ülesanded, vaid ainult mandri ja NATO liitlaste kaitsmine sõjalise kallaletungi vastu, kirjutavad Dobriansky ja Rivkin.

See on risti vastupidine ülesanne rahuvalve-missioonile, mis eeldab valveüksuste kauakestvat kohalolu ja peamiselt mittelahingulisi kohustusi. Veel enam, rahuvalvemissioon otse nõrgendab NATO võimet kallaletunge tõrjuda ja vaenlast likvideerida. Ei nõua ju rahuvalve oma üksustelt ka mitte kõige moodsamat relvatehnoloogiat ega nt elektrooniliste side- ja luuresüsteemide kasutamist. Dobriansky ja Rivkin kirjutavad:

"Kutselistel (sõjaväelastel) on vaevalt mingit kahtlust selles, et rahuvalvemissioonid mõjuvad kahjustavalt lahinguvalmidusele ja -tõhususele. Sõjapidamine ja rahu valvamine nõuavad erisuguseid oskusi" (WT, 30. jaan.)

Sellest, väidavad autorid, järgneb loogiliselt, mida tähendab mainitud "uus tööjaotus" Ameerika ja Euroopa kaitsejõudude vahel. Ameerikale jääks ülesanne sõda pidada ja seda kiirelt ja otsustavalt võita": euroopalastele – rahu kindlustamine ja humanitaarne tegevus kohalikes konfliktides. Ehk nagu "Washington Times'is ütleb Euroopa Julgeoleku- ja Koostöö-organisatsiooni uus esimees, Rumeenia välisminister Mircea Geoanan: (rahuvalvemissiooni peamisteks koostisosadeks on) "keskkonnakaitse probleemid, konfliktitõrje, võitlus narkootikumi ja inimeste salaveo vastu ning lastehooldus" (WT, 31. jaan.)

Kuivõrd see uus tööjaotus eurooplastele meelt mööda on, jäägu tuleviku selgitada. President Bush on aga korduvalt rõhutanud, et Ameerika väeosade äratoomine või ümberpaigutamine saab toimuda vaid läbirääkimiste teel Euroopa-liitlastega. Kui "uus tööjaotus" läbi viiakse, saab see tähendada ainult seda, et teatud ülesannetes on Ameerika kaitsejõudude püsimine Euroopas veel enam kindlustatud kui seni.

Eestile ja Balti riikidele tohiks Ameerika moodsaima sõjatehnika kohalolu Euroopas olla julgustav seni, kuni nad ise ootavad liikmeks saamist NATO-s. Ehk nagu ütles briti ajaleht "The Independent" kõigi eurooplaste nimel:

"Meie õnneks saavad ameeriklased kaitsta ennast ainult seeläbi, et nad meid kaitsevad."

ILMAR MIKIVER

Mart-Olav Niklus

See oli 1958. aastal, kui Mart Niklusest sai meie vabadusvõitluse sümbol. Arreteeritud ja kohtu alla antud nõukogude võimude poolt, äärmisse hooletusse jäetud hoonete fotode saatmise eest välismaale. Leiti, et ta on blameerinud nõukogude korda ja saadeti Venemaale sunnitöölaagrisse.

Varsti oli Mart Nikluse nimi ka rahvusvahelisel foorumil. Sellele aitasime meie paguluses tõhusasti kaasa, Nikluse fotosid levitades.

Selle kõige põhjal võinuks arvata, et Mart Niklus on nüüd kodumaal, mis sai 1991. aasta augustis oma vabaduse tagasi, heroiseeritud isik. Aga hoopis selle vastu – Mart Niklusest on saanud vabal kodumaal nonperson, kellest meelsamini tahetakse lahti saada. Eesti ajalehed väga harva kirjutavad Mart Niklusest. Ja siis ka negatiivselt. Objektiivselt ja sagedamini kirjutab vene ajaleht "Molodjozh Estoni'i".

Mart-Olav Niklus sündis 1934. aastal Tartus, Julius ja Elfriede noorema pojana. Ta sai oma hariduskäigu lõpetada 1957. aastal orintoloogia – linnuteaduse – ala lõpetamisega. Niklus ei ole oma õpitud erialal saanud töötada. Ta oli koolides võõrkeelte õpetaja. Aga orintoloogia alal on ta kirjutanud umbes 20 tööd. Linnuteadus on jäänud tema eriharrastuseks kuni tänapäevani.

Nagu juba öeldud, algas Mart Niklusel Kolgata-tee 1958. aastal, järgmisel aastal pärast ülikooli lõpetamist. Nõukogude kohus mõistis talle 8 aastat sunnitööd, mis tuli tegemisele Venemaal, Mordva ANSV ja Permi oblasti vangilaagrites. Mart Niklus oli seal 1958-1966.

Vabanenud vangilaagrist, sai Mart Niklus olla kümmekond aastat kodumaal vabaduses. Aga vene vangilaagrid ei olnud suutnud murda Nikluse vabadusiha. 1976. aastal vangistati ta uuesti ja oli Tartu vanglas. Pärast seda oli ta ainult lühikest aega vabaduses, kus ta ei kartnud avaldada oma rahulolematust nõukogude korraga.

Nii oli ta 1981. aastal jälle kohtu all. Seekord peeti tema üle kohut koos Jüri Kukega, kelle nimi – nagu Mart Nikluse omagi – on saanud välismaal tuntuks. (Temast avaldas ka ingliskeelse eriraamatu Rein Taagepera.)

Mart Niklus mäletab veel praegugi, kui jõhker oli punane kohtu-uurija Erich Vallimäe, kes praegugi seisab taasvabanenud Eestis õigusemõistmise lähedal, nagu poleks tal minevikust mingit musta plekki külge jäänud.

Samuti mäletab Niklus, et praegune Tallinna politseiülem Jüri Kasesalu otsis omal ajal koos KGB töötajatega Nikluse korteri läbi.

Mart Niklus valiti 1992. aastal valimisliidu Eesti Kodanik koosseisus esimesse Riigikokku. Seal torkas ta kohe silma teravate küsimuste esitamisega valitsusele. Nii ei lastud tal teise Riigikokku kandideeridagi. 1995. aastal tõmbas tollane keskvalimiskomisjoni esimees Avo Blankin Mart Nikluse nime kandidaatide nimekirjast lihtsalt maha, põhjendades seda passijärgsete eesnimedega Mart-Olav, mis olevat valed.

Nüüd tegeleb Mart Niklus mitmesugustel rahvusvahelistel üritustel, kus arutatakse nõukogudeaegseid meetmeid inimõiguste mahasurumiseks, samuti praeguseid väärnähteid selles vallas. Sageli korraldatakse ka endiste poliitvangide kokkutulekuid. Ametlikus Eestis lastakse palju ajalooliselt tähtsaid tähtpäevi märkimata mööda minna.

Nüüd tuleme eripeatüki – ja valusa peatüki – juurde Mart Nikluse kannatusrohkes elus.

See on tema maja küsimus Tartus, Vikerkaare 25. Mart Niklus abistas tõhusalt oma isa, kui see selle ehitas. Mart Niklus elab selles majas sestsaadik, kui ta 13. juulil 1988. aastal, pärast kaheksa-aastast teist vangilaagrit tagasi kodumaale jõudis. (Ta oli siis rehabiliteeritud.)

Mart Nikluse ema Elfriede oli selle maja, mis oli tema oma pärast mehe Juliuse surma, 31. mail 1974 testamendiga pärandanud oma poja Mardile. Hiljem, kui Mart oli teises vangipõlves Venemaal, sattununa raskesse isiklikku ellu, oli Elfriede teinud maja kinkelepingu vanema poja tütardele Sirlele ja Silvale, tingimusega, et need pojatütred hakkavad tema eest hoolitsema. Seejuures oli Elfride täielikult unustanud, et ta oli maja testamendiga pärandanud nooremale pojale Mardile. Notar ei tuletanud testamenti temale ka meelde. Kuid paar kuud enne oma surma püüdis ta selle seaduse lahendada sellega, et tühistas kinkelepingu. (Sirle ja Silva ei olnud Elfriede eest ikkagi hoolitsenud, nagu nad olid lubanud.)

Ja nüüd algas pikaldane ja kurnav juriidiline protsess. Ühel pool Mart Niklus testamendi ja ema kinkelepingu tühistamiskirjga. Teisel pool Sirle ja Silva, kes muide olid saanud juriidilise hariduse. (Sirle Karu-Niklus töötab pealegi Tallinna advokaadibüroos, kus on koos prestiižhikaid juriste.)

Pärast pikaleveninud juriidilisi arutlusi määrati maja Tartu Maakohtu poolt avalikule oksjonile. Kuna aga asi oli muutunud rohkemaks kui Nikluse perekonna siseprobleemiks, lükasti oksjon mõneks ajaks edasi. Nii võib Mart Niklus praegu veel edasi majas elada.

Aga kogu see asi ei ole veel kaugeltki lõpetatud.

JKr.

Punaarmee 70. aastapäevast Eesti Vabariigi 83. aastapäevani

Vello Helk 06.02.2001

Punarmee asutati päeval enne Eesti iseseisvuse väljakuulutamist. Eesti Vabariigi 70. aastapäeva tähistamist püüti mitmel kombel takistada. Sellest vaikis loomulikult ka Eesti NSV Ülemnõukogu presiidiumi esimees Arnold Rüütel, kui ta Eesti televisioonis kasutas juhust "õnnitleda Nõukogude armee sõjamehi ning armee veterane nende ja kogu meie rahva pidupäeva – Nõukogude armee 70. aastapäeva puhul". Ta rääkis väärnähetest, taunis aga ka USA poliitikute sekkumist Balti riikide siseasjadesse ja ütles et "pannakse kahtluse alla 1940.a. toimunud nõukogude võimu taaskehtestamise ning N. Liiduga liitumise seaduspärasus ja õiguslikkus, püütakse maha kriipsutada kõike pärastsõjajärgseil aastakümneil meie vabariigi elus saavutatut". Ta lisas, et olevat samas päevselge, et kära tekitamine ajaloosündmuste ümber ei lähtu mitte järsult suurenenud positiivsest ajaloohuvist. Selle kampaania põhiline ja ainus eesmärk olevat külvata rahvuslikku vaenu kahe Eesti NSV-s elava suure rahvusgrupi – miljoni eestlase ja poole miljoni põhiliselt vene keelt kõnelevate vahel. Jutt käis aga mõistagi eesti rahva tänasest päevast ja tulevikust. Ta rõhutas **"Siin on igal realistlikult mõtleval inimesel selge, et mingit tagasiteed kodanliku Eesti Vabariigi juurde ei ole ega saagi olla, sest see käiks ju vastu meie rahva praegustele olemuslikele majanduslikele ja sotsiaalsetele huvidele"** (Rahva Hääl, 23.02.1988).

Seda kõnet, mida ei mainita Eesti ajaloo kronoloogias (1994), on tõlgendatud kui tema kindlat väljaastumist igasuguste katsete vastu taastada Eesti iseseisvus (Teine Eesti, 1996, lk 233). Järgneva arengu taustal võib seda aga võtta kui programm-deklaratsiooni, et tuleviku Eestis võimaliku vabanemise puhul pidi põhiline võim jääma senistele võimu-

Järg 3. lk.

Algus 2. lk.

Punaarmee 70. aastapäevast Eesti Vabariigi 83. aastapäevani

kandjatele, kelle vahepealsele panusele tuli anda tunnustust. 13 aasta mööbudes tuleb konstateerida, et see on ka suurelt osalt õnnestunud.

Selleks oli aga vaja rahva kaasnemist, tuli võita populaarsust. Vanadest tegelastest said uued vabadusvõitlejad. Tuli aga ohverdada mõned vanad seltsimehed. Juunis saadeti erru Karl Vaino, novembri suveräänsusdeklaratsiooni järele uuele kohale Berliinis Bruno Saul. Aastal pärast oma eespool tsiteeritud proklamatsiooni avastas Arnold Rüütel Eesti Vabariigi aastapäeva ja heiskas isiklikult Pika Hermanni torni sini-must-valge rahvuslipu. Vanade vahepeal keelustatud sümbolitega, mis võeti üle tagakiusatud vastastelt, sai võita rahva südameid. Sel kombel muutus see üldiseks rahvaürituseks, mida vanad kogenenud tegelased püüdsid suunata. Kui keegi neist, keda seni oli vaenatud, kahtlust avaldas, kuulutati ta kohe Eesti vabaduse vastaseks. See kehtis isegi pagulaseestlaste kohta, kes ei soovinud pimesi jälgida Rüütli eespool mainitud põhimõtteid.

Juuli keskel 1990.a., mil 93% eestlasist soovisid näha Eesti tulevikku iseseisva riigina väljaspool N. Liidu koosseisu, eelistas sini-must-valge lipu heiskaja Arnold Rüütel uut liidulpingut, kui uskuda tema intervjuud ühele Moskva lehele (Tõnu Parming, Eesti Päevaleht 18.09.1996).

Arnold Rüütli eespool tsiteeritud avaldus ilmus ka Eesti Vabariigi aastapäeval, 24. veebruaril 1988.a. pagulaste jaoks määratud VEKSA häälekandjas Kodumaa. Kolm aastat hiljem õnnitles Rüütel Eesti Vabariigi peakonsul Ernst Jaaksonit New Yorgis sama vabariigi 73. aastapäeva puhul. 21. märtsil kirjutas ta oma USA reisi ette valmistades Jaaksonile, et tema nimega olevat seotud kirjutisi, mis on väliseestlastele solvavad. Ta ei kavatsenud ka seda salata, aga rõhutas, et tema enda käsi polevat ühtegi sellist rida kirjutanud. Ta palus langetada otsust mitte tema sõnade, vaid tegude põhjal (Ernst Jaakson, Eestile, Tallinn 1995, lk 285-286). Tahes-tahtmata kerkib küsimus: kas Ülemnõukogu presiidiumi esimees oli rääkiv hampelmann? Kes on kirjutanud tema hilisemad kõned? Kas rääkimine polegi tegu? Tähelepanuvääriv on ka vaikiv solidaarsus oma EKP KK seltsimeeste suhtes.

Eesti taasvabanemisele rajas teed Gorbatshovi ja Jeltsini vastuolu, mis ajendas viimast jaanuaris 1991 koos Rüütliga kirjutama alla poliitilisele lepingule Eesti Vabariigi ja Vene FSV vahel.

Oma tippkommunistliku tausta tõttu võis Jeltsin seda pidada osavaks malekäiguks Gorbatshovi positsioonide nõrgendamisel, arvates, et Eesti (ja teised Balti riigid) olid pikaajalise annektsiooni kestel nii majanduslikult kui mentaalselt seotud N.Liiduga, et see sõltuvus oli Eesti olukorda sisse programmeeritud, nii et tulevikuvisiooniks oli tihe, vähemalt SRÜ-ühendus Venemaaga. Vaevalt püüdsid tookordsed Eesti esindajad teda ka vastupidises veenda. Vahepealne Venemaa hoiak näitab sügavat pettumust.

Kui vanakommunistid 19. augustil 1991 tegid Moskvas riigipöördekatse, avanes suurepärane võimalus iseseisvuse taastamiseks. Siis tekkis konflikt Ülemnõukogu ja Eesti Kongressi vahel, sest esimene soovis välja kuulutada Eesti Vabariigi, paludes sellele välisriikide tunnustust, kuna viimane soovis iseseisvuse taaskehtestamist järjepidevuse alusel. Sellest ummikust saadi välja Arnold Rüütli abil, kes teatas – kõigile ootamatult – et ta ei allkirjasta enam ühtegi paberit, millel pole Eesti Komitee aktsepteeringut (Teine Eesti, lk 816). Sellega tekkis kompromissvabariik, teoreetiliselt endise vabariigi, tegelikult aga ENSV järjepidevuse alusel, siiski mõningate piirangutega: kodanikkond tunnustati siiski ainult esimese alusel. Peale jäi küll näiliselt Eesti Kongressi vaim, aga tegelik võim kuulus ikka ENSV järglastele. See oli osav järeleandmine, sest see välistas tegelikult endise vabariigi taastamise koos selle järgneva vahepealsete kollaborantide tegevuse hukkamõistmisega.

Tuleb ka seda arvestada, et oli tähtis olla õigel ajal õigel kohal, et siis pärast lõigata vilja. Eesti polnud ju ainuke liiduvabariik, kes vabanes – seda tegid ka teised. Selle teostumise puhul oli oluline säilitada võimu järjepidevust, mis õnnestus üsna hästi, seda ka teistes liiduvabariikides. Selle totaalsust piirasid teatud demokraatlikud mängureeglid, millest võibolla saab natuke mööda hiilida, aga mida pole avatud ühiskonnas võimalik täiesti eirata.

Kõik ei läinud siiski kava kohaselt. Hoolimata võimu kontinuiteedist ei õnnestunud Arnold Rüütlil saada presidendiks esimestel valimistel 1992.a., kuigi ta esimeses voorus sai 42% häältest. Ta mängis aga edasi tarka riigimeest ja tegi uue asjatu katse 1996.a. Nüüd paistab tema aeg läbi olevat, sest talle on kerkinud konkurendid, kes võivad hõivata presidendi-tooli käesoleva aasta valimistel.

Rüütlile langes osaks olla ruuporiks, teised on sama sihti taotlenud vaiksemalt ja sihikindlamalt, palju suurema isikliku eduga. Endise Eesti Vabariigi taastamine ei käinud, nagu väitis Rüütel, vastu rahva, vaid esmajoones vahepealsete võimukandjate olemuslikele majandushuvidele ja sotsiaalsetele huvidele. Nad avastasid ju eesti rahva alles laulva revolutsiooni kulgedes.

KIIRPILK EESTISSE

Postimehe juhtkiri 2. veebrauril 2001

Tartu rahu aastapäev turvalises aegruumis

Kaheksakümmend üks aastat tagasi sõlmiti öisel tunnil Tartus leping, mis lõpetas sõjategevuse noore Nõukogude Venemaa ja veelgi noorema Eesti Vabariigi vahel. Sellega tunnistas suur emamaa oma hiljutise provintsi õigust iseolemisele. Nii eelmise kui praeguse iseseisvusperioodi tähtpäevakalendris kõrgub selle päeva kohal siiski teine veebruaridaatum. 24. veebruaril 1918 kuulutati välja meie riigi rippumatus.

Kui viimast sündmust arusaadavail põhjustel nõukogude perioodil mingilgi moel avalikult tähistada ei saanud, siis üllataval kombel võis Tartu rahust mõnikord isegi ajakirjanduses kirjutada, tõsi, väga täpselt doseeritud mahus ja sootuks teises kontekstis. Ent nendestki tekstidest monotoonses argipäevas piisas toonastele noortele, meenutamaks, et kunagi oli nende isamaa vaba.

Kuidas on lood täna, siin ja praegu? Kuidas meenub Tartu rahu aastapäev tänastele põlvedele? On ju kostnud selliseidki ettepanekuid, et 2. veebruar tuleks kuulutada võrdväärselt iseseisvuspäevaga riiklikuks pühaks. Ilmselt seda siiski ei juhtu. Ajaloo seaduspära on see, et ta on pidevas liikumises, ainult et erinevalt inimestest taanduvas suunas. Vabadussõjas osalenud mehi oli jaanuari seisuga elavate seas väidetavasti üksnes kaks. Päris noorte jaoks on Tartu rahu niisama kauge sündmus kui Ümera lahing.

Muidugi, koolis räägitakse lastele sellestki päevast, mööda ei lähe sellest ka meedia. Teisalt ilmneb, et mitte ainult Vabadussõda, vaid üldse kogu Eesti ajalugu on lausa tundmatu maailm vene koolilaste jaoks, kelle integreerumist ühiskonda me endastmõistetavalt ootame. Veel rohkem võib jahmatada, et ka eestlased ise enam ei tea ega mäleta oma ajalugu. 24-aastane piirivalvur vastas küsimusele Tartu rahu kohta ausalt: «Ei tea, pole Tartus elanud.»

Ajalootundlikku ja aatelist inimest võib see tõsiselt solvata. Aga tegelikult on see ju omamoodi lohutav ajamärk. See kinnitab, et elame juba siiski täiesti turvalises argipäevas. Ajalugu muutub aktuaalseks ärevatel aegadel. Praegu aga elame aegruumis, kus riiklik iseseisvus tundub sedavõrd loomulik asi, et ei vaja tavakodaniku teadvuses enam ajaloodaatumite julgustavat karkassi.

ERKÜ UUDISED

ERKÜ üleskutse

Soovime uuele USA presidendile edu ja soovitame temal jätkata kindlat USA poliitikat Balti riikide suhtes

Viimase kümne aasta jooksul on Ühendriigid olnud suureks abiks Eestile demokraatliku korra ja turumajanduse taastamisel. Eriti palju on USA aidanud Eestit riigikaitse arendamisel Marylandi Rahvuskaardi poolt Rahupartnerlusprogrammi raames, varustusega mis antud Kongressi toetusel ja sõjaväelise haridusega nii USA-s kui Eestis. Detailsem informatsioon on saadaval Ühendriikide Suursaatkond Eestis interneti lehekülje (**http://www.usemb.ee**) kaudu.

Kuigi palju on tehtud, on vajalik, et USA toetus Eestile, Lätile, Leedule ja teistele Nõukogude Liidu kontrolli alt vabanenud riikidele jätkuks. Esimene prioriteet on kindlustada nii Eesti kui ka teiste riikide julgeolek, sest ilma selleta on kõik muud alad ohus. Ainuke reaalne viis nende julgeoleku kindlustamiseks on jätkata NATO laiendamist mis algas Poola, Ungari ja Tsehhi Vabariigi liikmeteks vastuvõtmisega kaks aastat tagasi. Kuigi äsja ametisse vannutatud president George W. Bush enne valimisi märkis, et toetab NATO laiendamist, on tarvis, et teeme ka enda osa ja näitame, et temal on selleks rahva toetust. Eeltööd a. 2002 toimuvaks NATO tippkohtumiseks hakkavad peatselt. Tippkohtumisel teatatakse avalikult mida on varem kokku lepitud liikmesriikide poolt.

Allpool leiate näidiskirja presidendile edu soovimiseks ja samal ajal temale teatamiseks, et soovite jätkuvat USA koostööd nii Eesti kui teiste Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega ja nende vastuvõtmist NATO liikmeteks. Kirja teksti võite kasutada nagu on või muuta nagu soovite. Kirja võib saata **posti teel (The President, The White House, Washington, DC 20500), faksi teel (202-456-2461) või e-posti teel (president@whitehouse.gov)**. Palun kirjutage ise ja paluge ka, et Teie perekonna liikmed ja sõbrad kirjutaksid.

Täname Teid abi eest!

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

(Your name, address and date)

The President
The White House
Washington, D.C. 20500

Dear Mr. President:

Please accept my best wishes as you begin your term as the President of the United States.

During the past ten years the United States made a considerable investment in helping Estonia, Latvia, Lithuania and the other countries of Central and Eastern Europe to re-establish democracy and free market economies after fifty years of Soviet occupation and control. I believe that this investment has been in the national security and economic interests of the United States.

It is my sincere hope that you will continue this effort to assure that Europe remains whole and free. To assure that the United States interests are protected, I urge you to continue the enlargement of NATO to include Estonia, Latvia, Lithuania and the other six applicants.

The United States had to fight two world wars and a fifty-year cold war in Europe in the 20th century. For the past fifty years, a strong NATO prevented a third world war and can continue to do so in the 21st century.

Thank you for your support and again, best wishes.

Sincerely yours,
(your signature)

VEA PARANDUS

Eelmise nädala juhtkirjade leheküljel oli jäänud JKr. kirjutisele vale pealkiri. Pealkiri pidi olema "Rosolje". Toimetus vabandab.

Kirjandus Kunst Muusika Kultuur Kriitika

Tallinnas esitleti koguteost "Vaba Eesti tähistel"

HELLAR GRABBI

Üsna kaua aega tagasi, 1964. aastal, lõpetas ilmumise ajakiri "Vaba Eesti", tookordset nooremat eesti pagulaspõlvkonda esindav väljaanne. Hiljuti ilmus Tallinnas Eesti Entsüklopeediakirjastuse väljaandel mahukas, 533-leheküljeline raamat "Vaba Eesti tähistel". See on valimik tsensuurivaba eesti mõttelugu aastaist 1948-64", mis sisaldab üle 100 valitud artikli ajakirja "Vaba Eesti" veergudelt. Lisaks ajakirjas ilmunud karikatuure, kunstireprosid, luuletusi, huumorit, Eesti Rahvusraamatukogu poolt koostatud kõigi "VE" numbrite temaatilise koondsisukorra koos nimeregistriga ning ajakirja toimetamise ja väljaandmisega tegelenud isikute elulood; tagasivaatavad kirjutised Ilmar Mikiveri, Vahur Linnuste, Rein Taagepera ja Hellar Grabbi sulest ning Peeter Tõnuse saate- ja Ivo Iliste eessõna asetavad "Vaba Eesti" ajaloolisse perspektiivi.

Raamatu koostasid ja toimetasid H. Grabbi, I. Iliste ja V. Linnuste, projekti juhatas P. Tõnus.

Koguteose "Vaba Eesti tähistel" esitlus leidis aset Akadeemilise Raamatukogu konverentsisaalis rohkearvulisele publikule. Kohale olid saabunud EV president Lennart Meri, mitmed Riigikogu liikmed, Eesti Üliõpilaste Liidu esindus, rida ülikoolide õppejõude jt. Mõni päev hiljem oli "Vaba Eesti" ja koguteose toimetamisega seosesolnud isikud kutsutud president Meri uude kodusse Viimsisse õhtusöögile, millest osa võtsid Aleksander Loit, Henno Sillaste, Vootele Vaska, P. Tõnus ja H. Grabbi. Sellega pandi väärikas lõpp-punkt nii ajakirja kui äsjase koguteose toimetamisele.

Esimesed kolm "Vaba Eesti" numbrit ilmusid aastatel 1948-50, väljaandjaiks ja toimetajaiks Teises maailmasõjas soomepoiste rügemendis noorte ohvitseridena teeninud Imant Rebane ja Hain Rebas. Samal ajal ilmus samuti Rootsis ajakiri "Radikaaldemokraat", mida andis välja poliitiline rühmitus Radikaaldemokraatlik Koondis, mis peatselt võttis omale uueks nimeks Eesti Vabadusmeelsed Föderalistid ja liitus Eesti Rahvusnõukogu koalitsiooniga. A. 1951 ühinesid mõlemad ajakirjad "Vaba Eesti" nime all, alapealkirjaga "Vabadusmeelsete ideede foorum". Aastast 1955 hakkas ajakirja kandepind laienema ülemeremaadesse, rajati harutoimetused USA-s, Kanadas ja Austraalias. USA-s olid "VE" toimetus- või kolleegiumiliikmed Heino Ainso, H. Grabbi, I. Mikiver, Helmo Raag, Ülo Sinberg, Heino Susi, Rein Taagepera, Herbert Valdsaar, Lauri Vaska ja V. Vaska.

Kui algul oli "VE" ühe rühmituse häälekandja, siis laienemisega ülemeremaadesse ja uute toimetusliikmete lisandumisega Rootsis (I. Iliste, Reino Sepp, Eino Tubin) ühinesid "VE" toimetamise ja väljaandmisega isikud, kes ei kuulunud föderalistide ridadesse. "Vaba Eestist" kujunes tolleaegse rahvusliku ja vabameelse noorema põlvkonna ajakiri, kuid selles avaldas artikleid ka terve rida vanemateesse aastakäikudesse kuulunud poliitikuid ja teadlasi nagu Karl Ast, Johannes Klesment, Karl Aun, Eduard Poom, Aleksander Kaelas, Herbert Salu, August Torma, Aleksander Kütz jt.

Lisaks juba nimeliselt eespoolmainituile on raamatus trükitud veel järgmiste "VE-ga" seosesolnud isikute elulood: Hans Johanson, Harri Kiisk, Kalju Kirde, Raimond Kolk, Ilmar Laaban, Max Lasberg, Hans Lebert, Rein Marandi, Olev Mikiver, Arvo Naelapea, Hinrek Neuhaus, Harry Olt, Rein Riitsalu, Einar Sanden, Jüri Seim, Vello Sermat, Vello Soots, Ilmar Talve, Ilmar Tammelo, Valdemar Vilder. Raamatust huvitatuil pöörduda allakirjutanu poole (tel. 703/660-6169).

Hellar Grabbi

Koguteos suursaadik Ernst Jaaksonist

Ernst Jaaksonile, Anne Velliste; Eesti Entsüklopeediakirjastus, Tallinn, 2000; 528 lk.

Raul Pettai

Inimese elul ja tegevusel on kaks palet. Esimest loob inimene ise oma meelte kaudu - kuidas ta näeb ja hindab ümbritsevat maailma ning ajastut. Teist kujundab teda ümbritsev ühiskond - kuidas see näeb ja hindab inimest samal taustal. Paljudel juhtudel on saadaval ainult ühe- või teisepoolne iseloomustus ja kogupilt jääb puudulikuks. Suursaadik Ernst Jaaksonist on aga tänu temale endale ja nüüd tänu Anne Vellistele säilitatud mitmekülgne ülevaade. Esimesena ilmus aastal 1995 Tallinnas raamat "Eestile" – Ernst Jaaksoni autobiograafia ja tema mälestused pikalt eluteelt. Nüüd, aastal 2000, ilmus Eestis kaalukas koguteos "Ernst Jaaksonile", koostatud Anne Velliste poolt. Need kaks raamatut moodustavad aluspõhja, millele edasised uurijad võivad julgelt tugineda. Kui esimese raamatu eessõnas seisab, et "Ernst Jaakson on olnud järjepidavuse kandja, riikluse hoidja. Tema mälestused on diplomaatilise olelusvõitluse käsiraamat" (Trivimi Velliste), siis käes-oleva raamatu juhtmõtet on kõige paremini väljendanud autor Anne Velliste ise: "Kui "Eestile" on peakonsul Ernst Jaaksoni vaimne testament, ainulaadne ajalooline dokument, milles autor iseennast kuigivõrd ei ava, siis käesolev raamat püüab just seda lünka täita." Anne Vellistel on see tähelepanuväärselt õnnestunud.

Raamat "Ernst Jaaksonile" koosneb põhiliselt 51 intervjuust E. Jaaksonit tundnud isikutega USA-s, Kanadas, Rootsis, Inglismaal, Eestis ja mujal. Nende hulgas on lähedasi sõpru, ametialalisi tuttavaid, kolleege ja teisi kes temaga eluteel kokku puutusid. Raamatu avab pikk ja huvitav intervjuu Ernst Jaaksoni endaga – "Hiiumaa poiss Ameerikas", lisaks neli tosinat haruldasi fotosid. Huvitavat fotomaterjali leiame rohkelt ka raamatu teistes osades. Intervjuud on pikkuselt ühest leheküljest 36-ni. Tänu sellele rikkalikule materjalile saab lugeja ulatusliku pildi Ernst Jaaksonist, tema tööst, rõõmudest, muredest, tunnetest, maailmavaatest jne. Sealjuures on need 51 intervjueeritavat kõik erinevad vaatlejad, kes igaüks midagi esile toob või lisab mis teisel puudub. Tagajärjeks on ainulaadne kollaazh. Viiks liiga pikale üksikuid intervjuusid lahata – nendes kõikides on palju huvipakkuvat. Olgu siiski mainitud Ernst Jaaksoni lähedase kaastöölise oma: konsul Aarand Roosi kõikehaarav ülevaade Ernst Jaaksonist ning kogu EV peakonsulaadi tegevusest. Seda on erakordselt huvitav lugeda.

Teoses pole unustatud teisi olulisi tegelasi. Kõigepealt on seal Ernst Jaaksoni elukaaslane, Claire Jaakson (abiellus 1934, suri 1983), kes truult jagas kõiki abikaasa rõõmusid ja muresid. Paljud intervjuud kirjeldavad Ernsti ja Claire'i pikka kooselu, kuidas nad hästi sobisid ja kui suureks toeks üks oli teisele. Sama võib öelda Ernsti õe Alviine kohta, kes oli Ernstile väga lähedane. Alviine töötas samuti omaaegses diplomaatilises teenistuses (Riia saatkonnas), kuid suri Saksamaal juba 1963. aastal. Palju lehekülgi on pühendatud peakonsul Johannes Kaivile ja tema abikaasa Salmele. Mis puutub teistesse isikutesse, siis raamatu lõppu lisatud isikunimede register kõneleb enese eest.

Raamatu koostaja Anne Velliste on raamatule aga andnud veel teise olulise dimensiooni. Nimelt rullub lugeja ees lahti suur osa eesti pagulasajalugu! Näeme seal endid nagu peeglist. Kuna enamus intervjueeritud isikuid tegutses juhtivalt eesti organisatsioonides USA-s, Kanadas, Rootsis jm., siis on palju juttu mitte ainult Ernst Jaaksonist, vaid ka autoritest enestest. Tagajärjeks on laiahaardeline pilt pagulaseestlaste elust ning tegevusest. Kui sealjuures silmas pidada, et eri inimeste seisukohad ja vaatepunktid on erinevad, saame nende intervjuude kaudu väga mitmetahulise hinnangu olukordadest ja sündmustest. See aspekt oli mulle raamatut lugedes meeldivaks üllatuseks.

See pole aga kõik. Eriline kullaauk uurijatele on 68 lehekülge kirju, detailseid märkmeid, kirjutisi, kõnede tekste jm. aastatest 1930-97. Need pärinevad isikutelt nagu E. Jaakson ise, peakonsul Johannes Kaiv, konsul Karl Kuusik (J. Kaivi eelkäija), saadik August Torma, mitmed USA ning Eesti riigimehed, nimekad väliseesti tegelased jne. Ei puudu isegi koopiad 1940. a. Nigol Andreseni kirjadest Tallinnast, alul rahustavad, siis ähvardavad. Et aga raamatus midagi ei tunduks õhust võetuna, on juurde lisatud 43 lehekülge (!) selgitavaid viiteid. Ühesõnaga, raamat läheneb teadusliku uurimistöö tasemele. Ta kaante vahel on uskumatult palju väärtuslikku informatsiooni. Käesolev ruum ei võimalda seda pikemalt käsitleda. Võin aga julgesti kinnitada, et raamatut avades lugeja ei pettu.

Lõpuks toob raamat suure töömehe viimsest lahkumisest (1998) väärika peatüki – "In Memoriam Ernst Jaakson" – kus on järelhüüded USA riigitegelastelt, New Yorgi linnapealt, Eesti diplomaatidelt ja väliseestlastelt.

Koguteoseväline ja seesmine kujundus on meeldiv. Esikaanel suuremõõtmeline foto naeratavast Ernst Jaaksonist, selle kõrval koopia Jaaksoni diplomaatilisest nimekaardist. Tagaküljel Jaaksoni oma foto New Yorgi 5. avenüüst, pildistatud kunagi '30-tes aastates. Raamatu trükk ja paber on igati kvaliteetsed.

Kas siis teose kohta ka arvustavat öelda on? Vahest niipalju, et sama isikut usutledes kipuvad samalaadilised küsimused korduma. Olen seda ka teiste Eestis toimetatud intervjuustiilis teoste juures märganud. Selline meetod aitab küll välja tuua lisaselgitusi või isegi uusi aspekte, kuid samal ajal suureneb raamatu maht ja sellega hind. Üksikuid intervjuusid oleks ka ehk võinud kompaktsemaks redigeerida. See on aga väike kriitika, mis koguteose põhilist väärtust ei muuda.

Raamat on saadaval peatselt Vaba Eesti Sõna talituses.

PLAANI OMA REIS MEIEGA!!!

Odavaimad hinnad Eestisse...
- Lennupiletid
- Autorent
- Hotellid
- Ekskursioonid kõikidesse Eestimaa kohtadesse
- Teatripiletid

Helista ja küsi meie hooaja pakkumisi
Tel. 718.972.2217 Fax 718.482.8542
Või külasta meie kodulehekülge www.amest.com

AMEST TRAVEL

Crissa Constantine huvitav ingliskeelne raamat **"Banished from the Homeland"** on saadaval raamatupoest **"Barnes & Noble"** ning raamatu väljaandjalt "CcShore Books in Pittsburgh" tel. 1-888-542-2665 või faxiga: 1 (412) 821-6997.

Baltimore Eesti Selts 65-aastane

Möödunud aasta oktoobris täitus 65 aastat Baltimore Eesti Seltsi (Selts) asutamisest. Kuid eesti seltskondliku elu alged Baltimores ulatuvad ajas kaugemale. Kolmekümnendate aastate alguseks oli Baltimores omale elukoha leidnud kogukas arv eestlasi. Nende seltskondlik tegevus piirdus peamiselt vastastikuste külaskäikude ja ühiste väljasõitudega. Need olid aastad, kus vasakpoolse poliitika huvides organiseeriti USA immigrantide hulgas tööliste ühinguid. Ka Baltimores asutati 1931. a. "Eesti Tööliste Klubi". Kohalike eestlaste enamusele aga osutus töölisklubi poliitiline suund vastuvõtmatuks ja nad hakkasid otsima võimalusi eesti seltskondliku elu korraldamiseks teisel alusel.

New Yorgi Eesti Haridusseltsi ja Ameerika Eesti Liidu tegelaste õhutusel moodustati Baltimores 1935.a. oktoobris komitee, koosseisus John Roosman, John Reiman ja Albert Miller, kelle ülesandeks oli eeltööde tegemine Baltimore Eesti Seltsi (B.E.S.) asutamiseks. Selle komitee moodustamist peab Selts oma sünnipäevaks, kuigi tegelik asutamiskoosolek toimus 12. jaanuaril, 1936. aastal. Koosolekul osalesid Ivan Luht, Albert Miller, John Roosman, John Reiman, Evald Mooses, Georg Williamson, Voldemar Heisvald ja Oskar Koor. 1936.a. 2. veebruaril toimus Seltsi peakoosolek, kus valiti esimesed ametikandjad. Esimeseks BES-i esimeheks valiti hiljem Ivan Luht.

Uue seltsi vastu alustasid tööliste klubi tegelased ägedat võitlust, ennustades selle peatset kadu. Kuid Baltimore Eesti Selts jäi püsima ja kasvas. Töölisklubi tegevus aga vaibus mõne aasta jooksul.

Alguses seisis Seltsi tegevus, nagu ennegi, peamiselt liikmete omavahelises seltskondlikus läbikäimises. Kuid 21. septembril, 1940.a. korraldas B.E.S. Baltimore Leedu Majas suure peo, millest võttis osa üle 300 inimese nii ligidalt kui ka kaugelt. Kõnelejateks olid konsul Ernst Jaakson ja dr. Peeter A. Speek. Muusikalises osas esinesid maestro Ludwig Juht Bostonist (kontrabassil) ja Olly Kukepuu New Yorgist. Kohal olid ka Baltimore linnapea ja mitmed USA kongressi liikmed.

Peatselt aga langesid seltsile hoopis tõsisemad ülesanded. Eesti Vabariigi okupeerimise järel Nõuk. Liidu poolt esitas Selts protestikirju USA valitsusele ja Kongressile ning tegi selgitustööd Nõukogude agressiooni kohta. Hiljem kaasus sellele Euroopa põgenikelaagrites asuvate eestlaste abistamine.

Ametiasutustega läbikäimiseks osutus vajalikuks Seltsi inkorporeerimine, mis toimus 18. aprillil, 1945.a. Samal ajal üüriti seltsile ka ruumid John Roosmani majas, 427 South Lehigh Street, Baltimores.

1948.a. *Displaced Persons* seaduse alusel võimaldus ka eestlastest põgenikel Ühendriikidesse asuda. Selles said nad hindamatut abi Baltimore Eesti Seltsi liikmetelt, kes aitasid muretseda neile ülalpidamisgarantiisid ja abistasid siiasaabujaid nii töökohtade kui ka peavarju leidmisel. Eriti tänuväärt tööd tegi selles suhtes Seltsi kirjatoimetaja ja Marylandi osariigi DP Komisjoni liige John Roosman.

Baltimore ja selle ümbruskonda asunud eesti põgenikud liitusid peatselt Seltsiga ja nende värske jõu ning erinevate kogemuste abil sai hoogu juurde nii seltskondlik kui ka rahvuskultuuriline tegevus. Asutati laulukoorid ja täienduskool ning algatati ka teisi organisatsioone, mille tõttu senised ruumid jäid varsti kitsaks.

Aastal 1962 valis Seltsi peakoosolek ajutise komisjoni, mille ülesandeks oli uurida maja hankimise võimalusi. Seltsi algatusel loodi O/Ü Eesti Maja ja hakati hoone ostuks raha koguma laenutähtede abil. Komitee tegevus oli edukas ja 1964. aastal osteti Seltsile oma kodu 1932 Belair Roadil asuva endise "Pleasure Clubi" allakäinud hoone näol. Ulatuslikud parandustööd viidi läbi kohalike eestlaste poolt Ferdinand Söödi juhtimisel. Sellele järgnes Eesti Maja pidulik avamine 1964. aasta sügisel. Seitsmekümnendate aastate keskel toimusid ka suuremad ümberehitustööd arhitekt Peeter Kiige kavandi järel, lisades maja saalile näitelava ja rõdu ning muutes keldrikorruse hubaseks klubiruumiks.

Baltimore eestlaste suursündmuseks oli ESTO'76 ehk "Teised Ülemaailmsed Eesti Päevad", mis toimusid Seltsi selleaegse esimehe Kaljo Popp'i eestvedamisel. Sellele suurüritusele, mis oli ka osa USA 200-aastase sünnipäeva tähistamisest, tuli üle 15 000 eestlase 21 maalt ja viielt mandrilt. Selts ja selle liikmed aitasid innukalt kaasa "Eesti Päevade" läbiviimisel ja nad õnnestusid üle ootuste hästi. Baltimore linn oli täis eestlasi, kes pidutsesid ja esitasid nii kaasmaalastele kui ka ameeriklastele eesti kultuuri, nõudes sealjuures suurte demonstratsioonidega oma isamaa iseseisvuse taastamist.

Kauaoodatud vabadus saabus Eestile 1991. aasta augustis. Seda sündmust tähistas Selts 7. septembril aktuse ja peoga. Peatselt pärast Eesti vabanemist alustasid Baltimore eestlased ka kodumaa abistamist Nõukogude-Vene okupatsiooni tagajärgede leevendamiseks. 1993. aastal algas tihe koostöö ka Marylandi Rahvuskaardiga, keda USA valitsus oli määranud Eesti partneriks Rahupartnerlusprogrammis. Eesti vabanemisega tihenesid ka kontaktid kodumaa kultuuritegelaste, kunstnike, teadlaste ja poliitikutega, mis on rikkastanud Seltsi elu. Nii jätkab B.E.S. ka uuel sajandil oma ülesannet: olla kohalikele eestlaste tükike kodumaad Ühendriikides.

Baltimore Eesti Seltsi esimeesteks on olnud selle algusest peale: Ivan Luht, George Rosenblatt, Mihkel Suurman, Sergei Maripuu, Kaljo Popp, Jyri Kork, Heino Ederma, Fred Ise, Meeta Liiv ja Toivo Tagamets. Kuid Seltsi püsimist on kindlustanud aktiivne Baltimore eestlaskond. Palju tänu neile kõigile! Erilist tänu aga võlgneme nendele lihtsatele eesti meremeestele, kes 65 aasta eest oma isamaaarmastusest ja ettenägelikkusest asutasid Baltimore Eesti Seltsi, luues sellega aluse meie praegusele ühiskonnale Marylandis.

B.E.S.

Algus 1. lk.

Baltimore Eesti Seltsi 65. aastapäev

poliitilise aktiivsuse eest, mis aitas lähendada impeeriumi lagunemist ja Eesti iseseisvuse taastamist.

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) esimees Mati Kõiva tervitas ERKÜ nimel ja andis üle tunnustustahvli seltsi esimehele, Toivo Tagametsale. Ka Baltimore Eesti Kooli juhataja Ants Põldmäe saatis kirjaliku tervituse, milles ta tänas seltsi koolile osutatud abi eest. Ta mainis, et Baltimores kestab tugev eestlaste kants, kuna seltsi eestimeelsel liikmed on andnud oma aega ja näinud vaeva, et pärandada oma esivanemate keelt ja meelt meie noortele.

Meile tuntud luuletaja Jyri Kork käsitas BES-i ajalugu endise seltsi esimehe, Kaljo Popp'i, andmete alusel. Ta võttis lühidalt ja humoorikalt kokku möödunud 65 aastat seltsi tegevust, rõhutades põgenikkest rahvuskaaslaste abistamist. Ta tõi ka esile, et selle aastapäeva peol oli kohal kolm endist BES-i esimeest: Kaljo Popp, Fred Isa ja Jyri Kork.

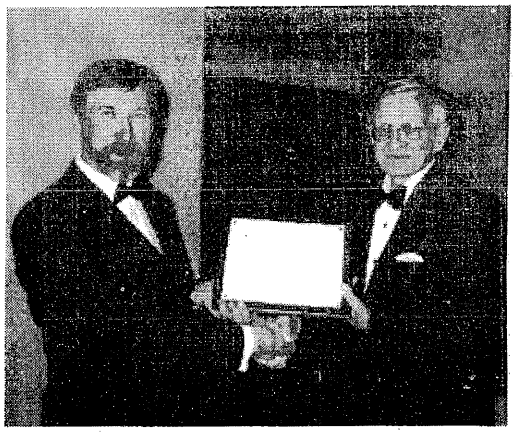
Järgnevalt esitas preili Liina Sarapik, Baltimore Eesti Kooli endine õpilane, heas eesti keeles ja veenvas tõlgenduses Fred Ise luuletuse, mis oli pühendatud seltsile juubeli puhul.

Aastapäeva tähistamise kava lõppedes lauldi BES-ile kui juubilarile traditsioonilist "Ta elagu!"

Siis algas õhtu seltskondlik osa. Teadustaja palus kõiki tantsupõrandale avavalssiks ühes lauliku sõnadega:

"See kaunis valss vaid meie jaoks siis kostis./ Meil säras õnneuimast silm./ See kaunis valss meid õnnetaeva tõstis,/ ja meie päralt on kõik maailm."

Kui orkester alustas tuntud valssi filmist "Dr. Zivago", täitsid peolised kiiresti tantsupõranda. Orkestri vaheaegadel oli selts üles seadnud oma helisüsteemi, kus CD-e ja kassettide abil mängiti ka eesti muusikat. Orkestri esimese pausi ajal läks lahti hoogne "Tuljak", mille ajal noored, nagu helidest võlutud, voolasid tantsupõrandale. Üks rahvatants järgnes teisele. Tantsijate hulgas oli

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees Mati Kõiva (paremal) annab üle tunnustustahvli B.E.S.-i esimehele Toivo Tagametsale (vasakul) Baltimore Eesti Seltsi aastapäeva tähistamise ajal.

Foto: Fred Ise

näha ka "vanemaid" rahvatantsijaid kaasa tantsimas. Õhtu edenes kiiresti tantsuhoos.

Uus aasta võeti vastu kooskõlas New Yorgi "Times Square'i" palli alla tulemisega. Uue aasta saabudes tõstsid pidulised shampanja klaasid tervituseks ja soovisid kõigile head uut aastat. Pidu kestis varajaste hommikutundideni ja piduliste tujust võis näha, et BES-i 65. aastapäeva ning uue aasta saabumist oli tähistatud üllas meeleolus.

Baltimore Eesti Selts

Riga Ven Travel, Inc.
• Complete TRAVEL SERVICES•
• All inclusive VACATIONS •
• Cruises and Tours •
– and always –
competitive fares to RIGA-TALLINN-VILNIUS
with
FINNAIR
• or other carriers •
CALL FOR DETAILS
INESE ZAKIS
136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel.: 631-665-4455 Fax: 631-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Toronto Eesti Päevade 2000 valguspeo videot näidati NY eesti seenioridele

Sellenimelise kavaga päev algas Rudolf Alari tervituse ja avasõnaga, kuna esinaine Helvi Adams ettetulnud takistuste tõttu ei saanud kohale tulla.

Järgnes avapalvus praost Thomas Vagalt, kes kasutas hiljuti haiglast väljunud ekspresident Ronald Reagani 90-aastaseks saamisel tema piiblilisi väljendusi: "Jumal lõi inimese oma näo järele." Oma meditatsioonis andis praost Vaga "oma näo järele" loomise mõistele selgitavalt teada, et Jumala näo mõiste pole mitte füüsiline nagu inimesel, vaid Jumal on Vaim ja see, mis Jumal on andnud inimesele vaimselt, moodustab sarnasuse Temaga. Huvitav Meditatsioonpalvus lõpetati õnnistussõnadega ja koraali laulmisega.

Vahepeal olid teadaanded ja kohe algas video "Esto2000 Valguspidu" jälgimine. Kahjuks see ei andnud pealkirja mõistet välja ning tekitas eriarvamusi.

Suurim tänu seenioride poolt Aino Bennett'ile videolindi kasutada andmise eest. Suurim tänu ka kõigile kokkutuleku korraldamise kaasaitajaile Seenioride Keskuse esinaise Helvi Adamsi ja juhatuse poolt.

Järgmine seenioride kokkutulek on teisip., 20. veebruaril kell 11:30 e.l. NY Eesti Majas E.V. 83. aastapäeva tähistamisega. Kavas palvus praost Thomas Vaga. Aastapäeva kõne ins.ltnt. Otto Liigand. Muusikalisi ettekandeid dr. Indrek Laul jt. Kava lõppedes järgneb ühislõuna Tuula Malmilt. Oodatakse rohket osavõttu. Tulge kõik! **R.Alari**

Poleemika Evald Okase teemal on alanud

Kunst ei ole kättemaksu vahend. Taoline mõte käis peast läbi "Vaba Eesti Sõna" (VES) 4. ja 18. jaanuari numbreid lehitsedes. Esimeses seisis teade jaanuari keskel toimuvast Evald Okase kunstinäitusest New Yorgi Eesti Majas. Kuigi viimasel ajal on Okase kohta ilmunud väga palju huvitavaid materjale, oli VES kunstniku tutvustamisel ainsa allikana kasutanud vaid brezhneviaegset Nõukogude Eesti Entsüklopeediat (ENE). Lehes oli E. Okase kohta ära toodud üksnes tema nõukogulik periood ning kuulumine Eesti NSV Ülemnõukogusse. Kunstniku elutöö jäi praktiliselt käsitlemata.

18. jaanuari VES-is ilmus teade, et Evald Okase kunstinäitused New Yorgis ja Baltimores jäävad ära. Nähtavasti saavutas eelnenud anonüümne üllitis oma eesmärgi. Miks aga oli tarvis näituse ärajätmise sõnumile veel juurde lisada nõukogude-aegsest Eesti Kunstiajaloost väljanopitud tsitaat: "E. Okase ideelisest ja poliitilisest karastumisest Suures Isamaasõjas", jääb tervele mõistusele arusaamatuks. Loodame vastust saada toimetuselt, kes selle tähtsa teate allkirjastas.

Taoline, eht sovjetlikus stiilis lavastatud kunstinäituse ära keelamine nn. "vaba ajakirjanduse" veergudel ei kõla just eriti demokraatlikult ning pole vabas maailmas kombeks. Kuna leidsime endile antud küsimuses hulgaliselt aatekaaslasi nii siit kui sealt poolt ookeani, siis otsustasimegi alljärgnevalt oma seisukohavõtuga lugeja ette astuda.

KARL PEHME: Olen Okase kaasaegne ja koolivend Tallinna Kunstitööstuskoolist. Okas maali- ja mina skulptuuriklassist. Aktijoonistamise klassis töötasime koos. Okas on väljapaistev nii oma ande kui joonistamisoskuse poolest. Sõda viis meid lahku. Kohtusime uuesti lühidalt 1969. aastal New Yorgis. Pikemalt saime omavahel elust ja kunstist rääkida 1991. aasta novembris Tallinnas, tema Kunstihoone ateljees.

Öeldakse: kui elad huntidega, pead ka nendega koos uluma. Nii on kunstnikud aegade jooksul pidanud oma töödesse habemikke, punaseid lippe, loosungeid jne. lisama. Samas olukorras on olnud ka kirjanikud ja muusikud. See ei kehti mitte ainult Eesti kohta. Aegade jooksul on samu võtteid pidanud kasutama paljud kuulsused maailma eri paigus. Ometi on ajalugu nad jäädvustanud eelkõige oma loomingu, mitte ideoloogia pärast.

Evald Okasele tõi kuulsuse ennekõike tema suur loominguline meisterlikkus, mis lõi eeldused eduks tema karjääris. See võimaldas tal reisida väljaspoole Nõukogude Liidu piire, laiendada silmaringi, saada inspiratsiooni. Tal on hulgaliselt välismaa-ainelisi motiive Jaapanist, Indiast, Madalmaadelt, Kreekast, Itaaliast, Inglismaalt, Hispaaniast, Prantsusmaalt, Skandinaaviast, Kanadast ja USA-st. Okas on esinenud rohkem kui neljakümnel välisnäitusel eelpoolmainitud maades ja rohkem kui poolesajal isikunäitusel Eestis ning paljudel grupinäitustel. Tänu suurele meisterlikkusele ja produktiivsusele on Evald Okase loomingut paljudes Eesti muuseumides. Tema töid leidub hulgaliselt erakogudes nii kodu- kui ka välismaal.

ANDRES KRAAS: Kunstiajaloolasena olen kursis nii Evald Okase loominguga kui ka Eesti kultuuriolus valitsenud situatsiooniga nõukogude okupatsiooni ajal. E. Okase töid vaadeldes hakkab eelkõige silma tema fenomenaalne ümbritseva tunnetus ja väljenduslikkus. Ta on kujutanud kõike; alates aktist ja natüürmordist ning lõpetades olustike ja linnavaadetega. Eriliseks oskuseks Okase puhul tuleks pidada liikumise edasiandmist või õigemini hetke tabamist. Nii graafikas kui maalikunstis valdab ta suure meisterlikkusega mitmeid erinevaid ja väga keerulisi tehnikaid. Peale vabagraafika on ta illustreerinud raamatuid: "Kalevipoeg", "Tasuja" jpt. Ning loonud üle kolme tuhande Exliibrise.

Vähestele kunstnikele on antud anne oma oskusi õpilastele edasi anda. Evald Okasel on see olemas. Tallinna Kunstiülikooli professorina on Okas üleskasvatanud mitu põlvkonda andekaid ja tuntud Eesti kunstnikke.

Viimasel aastal, seoses 85. juubeliga on Evald Okasest eriti palju kõneldud. Tallinna esindulikemais kunstigaleriides ja salongides on üksteise järel olnud üleval mitmed tema näitused erinevaist loomeperioodidest. Eesti juhtivamad kunstikriitikud on Evald Okast võrrelnud Rubensiga, kelle looming muutub aastatega järjest täiuslikumaks. Eesti rahvas valis professor Evald Okase 20. sajandi saja väljapaistvama inimese hulka.

Tänases Eestis, kus kommunistlikust pärandist tasapisi vabanema hakatakse, on muutunud tunduvalt objektiivsemaks ka lähiminevikule antav hinnang. Üha selgemalt tehakse vahet okupatsioonirezhiimi poolt pealesunnitu ja võõrvõimule vabatahtliku kaasaaitamise vahel. Okupatsioon, küüditamised, sundmobilisatsioon jpm. olid Eesti rahvale vallutajate poolt jõuga peale sunnitud ning ei sõltunud vähimalgi määral meie tahtest. See tõdemus laieneb ka "Eesti astumist Nõukogude Liitu" kujutavale laemaalile "Estonia" teatris, mille autoriks pole mitte üksnes Evald Okas. Kompositsioon valmis koostöös Elmar Kitse ja Richard Sagritsaga, mõlemad tuntud Pallase koolkonnast. Vaatamata pildil kujutatule on tegemist ajaloolise faktiga, mida maha vaikida pole võimalik. Kunstiteadlase ettepanekul on see monumentaalteos nüüdseks võetud muinsuskaitse alla.

Kahjuks pole need tõdemused veel mõnedeni jõudnud. Vaatamata sellele, et Berliini müür on juba ammu langenud, jätkab üks osa "seltsimehi" ikka veel külma sõja vaimus. Evald Okase kunstinäitust kajastavad õelad ning eoaprofessionaalsed avaldised VES-is on sellele kujukaks tõenduseks. Kas tõesti ei tulnud toimetusele kordagi pähe, et taolist kirjatükki allkirjastades võib ajaleht haritud inimeste silmis oma väärtust kaotada.

Milline on New Yorgi Haridusseltsi osa näituse ära keelamisel, pole allkirjutanuil täpselt teada. Kohalike olusid tundes võib lihtsalt oletada, et Haridusseltsi juhatusel ei jätkunud järjekordselt selgroogu ega julgust, seismaks vastu paarile, ikka veel kommusid unes nägevatele "eesti patrioodile". Kahjuks aga heidab taoline, väikese kliki poolt nurgataga langetatud otsus halba varju kogu USA eestlaskonnale ning tekitab uusi, vahepeal juba kaduma hakanud lõhesid kodu- ja väliseestlaste vahele. Jätkem meelde, et armastus ja kunst on poliitikaning tollivabad!

KARL PEHME: On kahju, et New Yorgis näitus ära keelati .Suurem osa siinseid eestlasi ei tunne ega tea E. Okase loomingust midagi. Suurepärane võimalust sellega tutvumiseks läks lihtsalt kaduma. Sellepärast tahakski teada, et kes on see autoriteet, kes võib väljakuulutatud näituse ära keelata. Mul on siiski heameel, et Eesti ametlikud ringkonnad seisavad taolistest intriigidest kõrgemal ning andsid oma ruumid Okase töödega tutvumiseks nii New Yorgi Eesti Vabariigi konsulaadis kui ka saatkonnas Washingtonis.

Lõpetuseks lisaksin: "Mu daamid ja härrad, oleme jõudnud XXI sajandisse, kuhu taoline tagurlik mõtlemis- ja teguviis enam ei sobi." Evald Okase nimi jääb igal juhul Eesti Kunsti Ajalukku kui selle ajastu üks viljakamaid ja väljapaistvamaid kunstnikke, kas see kellelegi meeldib või mitte!

Karl Pehme, skulptor
Andres Kraas, kunstiajaloolane

Toimetus vastab:

Andres Kraasi ja Karl Pehme allkirjastatud kiri ootab toimetuselt vastust küsimusele, miks VES-is ilmus tsitaat "E. Okase ideelisest ja poliitilisest karastumisest Suures Isamaasõjas". Nii see tsitaat kui ka muu vastav informatsioon on jäädvustatud kunstiajalukku kajastama kunstnik Evald Okast, kes ilmselt ka selle kogemusega kui ka oma paljude välismaareisidega üle 50 aasta jooksul laiendas oma silmaringi ja ammutas inspiratsiooni oma loomingusse. Toimetust üllatab see vimm, millega Kraas suhtub VES-i poolt toodud informatsiooni. Antud info lühidalt tutvustas kõne all olevat kunstnikku, kes töötas takistusteta kogu okupatsiooniaja Eestis ja keda tolleaegne maailma suurriik, nagu Nõukogude Liit, austas Lenini preemiaga.

Kodueestlane Enn Sarv kir-

Järg 10. lk.

Vaba Eesti Sõna tellimine

"Vaba Eesti Sõna" tellimishinnad (US$) :

	Aasta 52 nädalat	6 kuud 26 nädalat	3 kuud 13 nädalat
Kiripostiga (1. klass)USA-s ja Kanadas: (hinnad US dollarites)	$85.00	$44.00	$23.00
Ajalehepostiga (2. klass) USA-s:	$58.00	$30.00	$16.00
Ajalehepostiga välismaale:	$57.00	$29.00	$15.00
Lennupostiga välismaale	$120.00	$60.00	$30.00

Soovin tellida "Vaba Eesti Sõna" ..... nädalaks.

Mr., Mrs., Ms. : .....

Aadress: .....

..... Postiindeks (ZIP) ..... - .....

Tellimisraha, US $..... , saadan siinjuures tshekiga või rahakaardiga
The Nordic Press, Inc. nimele järgmisel aadressil:

"Vaba Eesti Sõna"
P.O. Box 123
New York, NY 10156-4852

Informatsioonks VES talituses: Reet Karu või Laine Mets, (212) 686-3356

VABA EESTI SÕNA ÜHENDAB!

Odavaimad lennud EESTISSE
Meie kaudu laevasõite ka Kariibia saartele ja Panama kanalile
Pakume ka giididega korraldatud ringreise huvipakkuvatesse kohtadesse Euroopas, Aafrikas, Aasias ja Lõuna-Ameerikas
AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leonia, N.J. 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

Odavad talvehinnad
TALLINNA
Edasi/tagasi lend JFK/Newark - Tallinn
või Tallinn - JFK/Newark
$395 + tax
Edasi/tagasi lend Chicago - Tallinn
või Tallinn - Chicago
$445 + tax
Alandatud lennuhinnad ka teistest linnadest
Küsi meie 2001 broshüüri "Estonian Extravaganza Tour"
Vytis Travel
40-24 235 St
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979
E-post: vytours@earthlink.net
Kodulehekülg: www.vytistours.com

Eesti Vabariigi Peakonsulaadi ja Alalise Esinduse ÜRO juures aadress: 600 Third Avenue (26th Floor) New York, NY 10016 Eesti Vabariigi Peakonsulaadi telefonid: Tel: (212) 883-0636 Fax: (212) 883-0644 (viisa osakond) Eesti Alalise Esinduse ÜRO juures telefon: (212) 883-0640 Fax: (212) 883-0648

Calls to ESTONIA
$0.22 per/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Estonia 15.3 c/min.
For information call Long Distance Post:
WWW.LDPOST.COM 1-800-449-0445

Eesti Panga valuutakursid

Eesti krooni kurss välisvaluuta suhtes 12. veebruaril:

USA dollar	16.83
Euro	15.64
Kanada dollar	11.12
Austraalia dollar	9.05
Rootsi kroon	1.74
Taani kroon	2.09
Saksa mark	8.00
Soome mark	2.63
Inglismaa nael	24.44
Leedu litt	4.20
Läti latt	27.18
Venemaa rubla	0.58

ibs.ee/valuuta

FREE ESTONIAN WORD

Nr. 7 Thursday, February 15, 2001

In "Vaba Eesti Sõna" Today

* The Front Page celebrates the 65th anniversary of the Baltimore Estonian Society. A gala event was held on New Years Eve to celebrate the event, as well as ring in the new year. In addition to Baltimore Estonians, others from Washington, DC, Virginia and as far as Pennsylvania, New Jersey and New York attended the black-tie affair. Estonian president Lennart Meri sent a written greeting to the Society on the occasion of the anniversary.

* The Editorial deals with President George W. Bush and the early statements by Condoleeza Rice for America to lessen the US role in Europe. This has met with some apprehension among some European countries. But the Editorial cites an article in *The Washington Post* which helps to explain exactly what is meant by the notion. The role of NATO is not to be diminished, but apparently the roles of the participants must change. While the US will maintain military readiness to repel all attackers, the peacekeeping and diplomatic use of NATO forces fall on our European allies.

* JKr. writes about Mart Niklus, the dissident and freedom fighter who become a symbol of an Estonia trying to free itself during the Soviet occupation. Because of his tough stand against communism, he made many people uncomfortable in Estonia after its re-independence. The article gives an overview of his interesting life, and ends with the current problem Mr. Niklus faces with trying to hold on to the home his father had built. A lengthy court battle has left no clear answer to the situation.

* Vello Helk, writing from page 2 on, discusses the role of Arnold Rüütel, a "former" communist who claims to have been instrumental in the re-independence of Estonia. Mr. Rüütel's actions through the occupation years and into the 90s is discussed, especially in light of what the writer feels was the intent of allowing Estonia to break away from the Soviet Union, and the reality of what happened.

* Raul Pettai reviews a newly written book on the life of Ernst Jaakson, the de facto head of the Estonian government in exile throughout the long occupation. The book, written by Anne Velliste, is reviewed on the Art and Culture page. The book consists basically of 51 interviews with co-workers and friends from all over the world.

* The Art and Culture page also reviews a recently published book that compiles articles, humor, art-reports, poems and caricatures from the *Vaba Eesti* periodical, which stopped its publication in 1964. The book compiles the various clippings from the periodical's run from 1948-1964. Former editors compiled the book.

EANC Appeal

Send Best Wishes to the President and Ask Him to Continue U.S. Cooperation With Baltics

For the last ten years, the United States has provided considerable assistance to Estonia in its efforts to restore democracy and free market economy. Of special significance has been the assistance to build up Estonia's defense forces with the help of the Maryland National Guard through the Partnership for Peace program, providing military equipment as authorized by Congress and military education and training in U.S. and Estonia. Details of the various programs are available from the U.S. Embassy web page (http://www.usemb.ee). The home page of the site is shown below.

Even though much has been done, it is essential that United States assistance to Estonia, Latvia and Lithuania and the other countries which regained their independence after the collapse of the Soviet Union continues. The priority is national security is since without security, all other areas are in danger. The only realistic approach to achieving security in Europe is to continue NATO enlargement which started with the admission of Poland, Hungary and the Czech Republic as members two years ago. Even though President George W. Bush stated before the election that he supports continued NATO enlargement, we must do our part by showing that he has the backing of the people of the United States. The preparations for the 2002 NATO summit meeting will start shortly. The results of such preparations will be announced publicly at the summit.

On page 3 of today's paper, you will find a suggested letter to send to the President to wish him well as he starts his term and to urge him to continue U.S. involvement in the area and to proceed with NATO enlargement. You may use the text of the letter as shown or change it as you desire. The letter may be sent by mail (The President, The White House, Washington, DC 20500), by fax (202-456-2461) or by e-mail (president@whitehouse.gov). Please write yourself and urge the members of your family and your friends to write.

Thank you for your assistance.

Estonian American National Council, Inc.

Tunne Kelam meets with Bush

VES/er - The Deputy Chairman of the Estonian parliament Tunne Kelam met with US President George W. Bush while on a recent visit to Washington, DC. Mr. Kelam was in Washington to attended the annual National Prayer Breakfast in Washington. According to the *Estonian Review*, Mr. Kelam was moved by the President Bush's sincere speech and conduct.

President Bush's address was "very sincere and sustained by firm principles, and I believe this gave also the American people an opportunity to acknowledge that America has a good president," Mr. Kelam told the Estonian daily *Eesti Päevaleht*. Among the 700 foreign guests at the breakfast were Mari-Ann Kelam and Sergei Ivanov, both members of the Estonian parliament.

During their week-long visit to the United States, the Estonian MPs met with about a dozen Congressmen. "The whole of this year and first half of the next will be crucial for Estonia's bid for membership in NATO," Tunne Kelam said. "The United States plays a key role in this issue." The speaker said an important meeting with Congressman Curt Waldon made a positive impression on him. According to Mr. Kelam, congressman Waldon has expressed interest in the further expansion of NATO, and has considered the reaction of Russia. Curt Waldon "was very friendly toward us," stated Mr. Kelam. He also added that Mr. Waldon considered former president Bill Clinton's policy towards Russia as a failure.

After the National Prayer Breakfast, Mr. Kelam invited the former First Lady, Senator Hillary Clinton to make another visit to Estonia. Her much-publicized tour of the Baltic countries several years ago helped to encourage non-governmental organizations to participate in the building of democracy and free-market economic trends in the countries.

Putin questions need for NATO

VES - Russian president Vladimir Putin warned that further expansion of NATO could create a new divide in Europe, and questioned the need for expansion. He claimed that Russia was too busy dealing with domestic problems to pose any threat to the West. Mr. Putin spoke during a visit to Austria, where he is negotiating increased economic ties with the country.

"Nato still exists. Why?" President Putin was quoted as saying by the Associated Press, arguing that "for the next decades, Russia will have to concentrate on its internal affairs, like social and economic reform" and have no time to pose as a threat to anyone. The argument states that since the collapse of the Warsaw Pact, once NATO's direct opposite number, there is no longer a need for NATO.

Mr. Putin did not dispute a need for some kind of security pact among European nations, but stated that any such agreement had to be transparent and welcome Russian input. Since NATO will not accept any kind of Russian veto say on future members, Mr. Putin is opposed to any further expansion or need for the alliance. "If we are not being welcomed, then we cannot welcome," any further expansion, he stated.

Mr. Putin was in Austria to strengthen economic ties with Austria, and earlier in the week, he signed trade agreements with Austrian officials.

Earlier, comments made by Russia that Austria should maintain its neutrality that it has held since the end of World War II was met with protests and criticism from Austrian politicians. Mr. Putin was quick to attempt to tone down the statements by adding that it was up to the Austrian people to determine whether they wished to remain neutral.

NATO Deputy Secretary General Klaiber in Tallinn to discuss Estonia's membership preparations

ves - High-level consultations between Estonia and NATO commenced on Wednesday, February 7, according to the Ministry of Foreign Affairs. A high-level working group from NATO arrived in Estonia to acquaint themselves with Estonia's preparations for membership in NATO. They were also evaluating the implementation of the Annual National Program (ANP).

A meeting of representatives of Estonia's Ministry of Defense and the Defense Forces, and NATO international staff and military staff discussed issues concerning the ANP and prepared a panel session of PARP/PfP Assessment Meeting.

The head of the delegation, Deputy Secretary General of NATO Klaus-Peter Klaiber arrived in Estonia on Thursday, February 8. During his visit he held bilateral meetings with Foreign Minister Toomas Hendrik Ilves, Defense Minister Jüri Luik and Commander of Defense Forces Rear-Admiral Tarmo Kõuts.

NATO representatives also held meetings with the Ministry of Foreign Affairs, the Riigikogu [parliament], the Ministry of Finance, the Estonian Bank and the Ministry of Internal Affairs.

Consultations between Estonian representatives and NATO discussed the implementation of both the Annual National Program (ANP) and Individual Partnership Programme (IPP). After the meetings, NATO representatives will draw up a report which will be submitted to the North Atlantic Council (NAC) for an upcoming meeting between the NAC and Estonian Delegation. The so-called *19+1 meeting* is planned for April.

Estonian-NATO society established

ER - On the initiative of 39 public figures, an Estonian-NATO society was set up in Tallinn to publicise the alliance's objectives and the necessity of this country's accession to it. The Estonia-NATO society is a nonprofit organization whose purpose is to raise public awareness of NATO's activity and objectives, promote Estonia's efforts to join the alliance, and expand ties with NATO member states and partner countries. All legal entities and individuals who want to are welcome to join the society. The society elected an 11-member council chaired by former Estonian Ambassador to U.S. Kalev Stoicescu. Among members of the council are MPs Liis Klaar and Trivimi Velliste.

Kus? Mis?

NEW YORK

Eesti Maja Haridusseltsi büroo Tel: 212 684-0336,
mänadzer: **Ell Tabur.** E-mail: estonianhouse@worldnet.att.net
Eesti Maja kohvik ja baar on avatud. Teretulemast. (Tel. 212-532-4515)

NY EESTI NAISKOOR

NY Eesti Naiskoori harjutused toimuvad kolmapäeviti kell 6-8 p.l. NY Eesti Majas. Uued lauljad teretulnud. Infoks helistada koori esinaisele: Kadi Sarv, tel: 914 446-7237.

NY EESTI MEESKOOR ALUSTAB TEGEVUST

Kooriharjutused **kolmapäeviti kell 7 p.l.** New Yorgi Eesti Majas. Palume kõiki kooriliikmeid ja uusi lauljaid kooriga ühineda. Esimees: Victor Nigol, tel: 201 337-8664

NYEHS BRIDGE-klubi

NYEHS-i Bridzhiklubi mängud toimuvad NY Eesti Majas kolmapäeviti kella 12 ja 18 vahel. Huvitatutel palume võtta ühendus Vold. Vaheriga, tel: 718 326-0144.

RAHVATANTSUGRUPI "SAARE VIKAT" HARJUTUSED reedeti kell 7:30-10:30

NY EESTI KOOL

Koolijuhataja dr. Toomas Sõrra
Tel: 718-834-0100. Koolipäevad: veeb. 10 ja 24 Vabariigi Aastapäev
märts 3• , 17 ja 31• aprill 7 ja 21• mai 5 ja 19 (lõpupidu)
(• - usuõpetus (kool algab 9:30 e.l.)
Informatsioon: Kersti Bruining, tel: 908-918-9476.

Hundukari, hellakesed, gaidid, skaudid!
Koondused toimuvad pärast Eesti Täienduskooli lõppu NY Eesti Majas. Karjajuht ngdr. Krista Tammaru, tel. 732- 251-4493. Hellakeste juhid Helle Hantho, tel. 914-833-4289, Hille Sork-Carpino, tel. 732-786-1779. Gaidide juht Sirje Geddis, tel. 908-637-6298.

EESTI KEELE KURSUSED

Estonian for Beginners and Advanced students

Eesti keele ja kultuuri kursus täiskasvanutele, algajatele ja edasijõudnutele toimub New Yorgi Eesti Majas neljapäeviti kell 6 p.l. Kursusest huvitatuil võtta ühendust ning registreerida NYEHS-i telefonil: 212 684-0336. Lektoriks: Juta Kurman.

Laupäeval, 17. veebr. kell 19 õhtul Eesti Majas **"Valentine"** päeva pidu/disco. Üllatusi Sinule ja Sinu südame sõbrale! Kõik südamlikult teretulnud.

Teisipäeval, 20. veebr. kell 11:30 e.l. toimub NY Eesti Seenioride Keskuses E. Majas E.V. 83. ap. tähistamine. Kavas kaastegevad: praost Thomas Vaga, lnt. Otto Liigand, dr. Indrek Laul jt. Pidulik ühislõuna. Oodatakse rohket osavõttu.

LONG ISLAND

Long Islandi Eesti Kodu
Kontakt: Sven Roosild
Tel. (631) 744-1090
Long Islandi Eesti Selts
Kontakt: Hedy Pääro
TEl: 516 678-9054

BALTIMORE

Baltimore Eesti Maja
tel.: (410) 327-7634
Baltimore LAULUMEHED
harjutavad üle teisipäeviti septembrist maini kell 7:45 õhtul.
Baltimore EESTI KOOL
Kooli algus 9:20.
Koolipäevad pühapäeviti
Veebruaris: 18
Märtsis: 4, 11, 18, 25
Aprillis: 1, 8, 22, 29.
Mais: 6, 12. ja 20.
12. mail (laupäeval) **on Kooli emadepäev. Algab kell 3 p.l.**
20. mail on Baltimore Eesti Kooli nõupäev.
Laupäeval, 27. jaanuaril kell 3 p.l. Baltimore Eesti Seltsi **korraline Peakoosolek.**

BOSTON

Bostoni Eesti Selts.
Jaak Juhansoo, tel: (781) 899-2716
Bostoni Eesti Selts
Madis Rehepapp
e-mail: BostonEesti@mail.com

BUFFALO

Koondise esimees Peeter Oja. Telefon: (716) 876-7303.
Kirjatoimetaja Ilme Teene-Samoson. Telefon: (716) 836-6874.

CINCINNATI

Info: (513) 961-6997.

CLEVELAND/OHIO

Jumalateenistused toimuvad Ungari kirikus, West 98 St. ja Denison Ave nurgal Clevelandis. Koguduse esinaine Karin Ruus: (440) 238-0456.

CHICAGO

Chicago Eesti Maja
Estonian Lane, Lincolnshire, IL
847-537- 8016
Bridzhimäng toimub aasta läbi igal pühapäeval Chicago Eesti Majas – uued mängijad on teretulnud. Spordihuvilised: kui ilm välistegevust ei luba, pingpongi laud on alumisel korral.
Pühapäeval, 18. veebruaril kell 11:30 e.l. Segakoori harjutus.
Kell 1 p.l. Lõunasöök. Perenaised R. Sööt abilistega.
Kell 2 p.l. Eesti Kool (Silvi Pirn 708-839-4513)

S & N CAROLINA

EESTLASTE KOONDIS KAROLIINADES
Informatsiooniks helistada:
Kadi Vasquez-Kool,
tel. (919) 755-9015.

CONNECTICUT

Connecticuti Eesti Selts
esimees Indrik Linask
tel: (860) 875-7997 e-post: labajalg@mindspring.com
Laupäeval, 17. märtsil algusega kell 6 p.l toimub traditsiooniline talvine video õhtu "Pilt ja Pirukas". Manchesteri Läti kiriku all-ruumis. Vaatamisel "Viimne Reliikvia". Tulijaid palutakse pirukaid kaasa tuua. Läti kirik asub linna keskel Winter ja Garden tänavate nurgal.

DALLAS

Dallase ja Fort Worth Texas Eesti Seltsi informatsioon: Aino Alber
2813 Hacienda Ct, Plano TX 75023, tel: 972-596-0140.

KESK-FLORIDA

EELK KESK-FLORIDA KOGUDUS
Jumalateenistused toimuvad Trinity Luteri kirikus, 401 Fifth Street North, St.Petersburg iga kuu kolmandal pühapäeval kell 2 p.l. Informatsiooniks tel: (727) 822-7114.

Kesk-Florida EESTI SELTS
Informatsioon: (941) 792-8367.
Kesk Florida Eesti Selts saab kokku iga kuu esimesel pühapäeval **kell 2 p.l.** järgmistes ruumides: Royal King Buffet, 7610 49th Street North, Pinellas Park, FL 33781.

LAKEWOOD

Eesti Arhiiv Ühendriikides
Estonian Archives in the U.S.
607 East 7th St. LAKEWOOD NJ 08701 (Postiaadress P.O. Box 726, Lakewood NJ 08701) **Tel: 732/363-6523. Fax: 732/363-2378.** Arhiiv on avatud esmaspäeviti kella 10-2 vahel. Muudel aegadel kokkuleppel, (telef. 732/363-6523; 732/431-0261/ Tehve; 732/367-0453/ Berendsen). Eesti Arhiivis on müügil äsjailmunud DP-Kroonika á $30.00 (pluss $5.00 saatekuludeks).
Eesti Arhiiv Ühendriikides korraldusel toimub **AGAATE VEEBERI 100 aasta** juubelinäitus Lakewoodis Eesti kiriku ruumides (607 East 7th Street). **Avamine laupäeval, 24. veebruaril kell 1 päeval.** Näitus on avatud **laupäeval, 24. veebruaril kella 1-5; pühapäeval, 25. veebruaril kella 12-3; laupäeval, 3. märtsil kella 12-5; pühapäeval, 4. märtsil kella 12-3.**

****

Lakewoodi Eesti ühing
Lakewood Estonian Association, Inc.
Tõnu Vanderer, esimees
tel: 973-746-2511 kodus
tel: 973-746-5525 büroos
Lakewoodi Eesti Maja
Cross Street & Veterans Hwy
Jackson, NJ. Telefon: 732-905-9737
Contact for rental arrangements:
732-363-9524
LEÜ kalender:
Kolmapäeval, 21. veebruaril kell 2 p.l. toimub Lakewoodi Eesti Seenioride Ringi järjekordne kokkutulek. Kavas on huvitava videofilmi vaatamine "Lauljanna Tooni Kroon Laaman on tagasi Siberist". Film on hea kvaliteediga. Kestvus ligi tund aega. Teretulemast kõigile.
Laupäeval, 3. märtsil *Randlane* rahvatantsu harjutus hommikul.
Kolmapäev, 21. märts Seenioride kokkutulek kell 2 p.l.
Lakewoodi Eesti Majas on igal reedel saun/kohvik/baar avatud. Lugemise lauas on Eestist ajalehti ja mitmesuguseid ajakirju ja raamatuid. Teretulemast. Igal reedel on rahvatants seenioridele kell 5-6ni, rahvatants koolinoortele on kell 6. Segakoori harjutus on 7-8ni. Hellakeste-Hundu/Skaudi koondused on pärast Eesti Kooli.
Eesti Kooli juhataja Kersti Männik, tel: (732) 367-7948.
Lakewoodi Eesti Segakoor
Eda Treumuth: 732 363-4251.

LOS ANGELES

Los Angelese EESTI MAJA
1306 West 24 street
Los Angeles, CA 90007-1623
Tel: 323-732-4362

Maja avatud reede õhtuti.
Segakoori harjutused reedeti kell 7:30
Seenioride Klubi koosolekud peetakse Los Angelese Eesti Majas algusega **kell 11** iga kuu **teisel kolmapäeval.**
Täienduskooli juhataja Karin Nukk, tel. 818-892-7821.

MICHIGAN

Jumalateenistused toimuvad Läti kirikus, 30623 W. 12 Mile Rd., Farmington Hills, MI. Koguduse esimees Loit Maripuu. Tel: 734 663-0238.

MINNESOTA

Minnesota Eesti Selts
Info: Harry Teder
tel: (952) 474-5367

PORTLAND

Portlandis toimuvad EELK Portlandi koguduse jumalateenistused Portlandi Läti kirikus, 5500 EW Dosch Rd. kell 11 e.l. Samas aadressis on ka Läti Maja.
Eestikeelsed piiblitunnid toimuvad igal esimesel ja kolmandal neljapäeval kell 1 p.l. Ute Beckmani kodus, 2732 NE 15th Ave.
RAHVATANTSUHARJUTUSED iga pühapäeva õhtupoolikul Läti Majas, 5500 SW Dosch Rd.
Portlandi eestlaste TALIPÄEVAD toimuvad 9.-11. märtsil Mt. Hoodi Government Camp'is.

SAN DIEGO

Infot telefonil: **760/434-1144.**

SAN FRANCISCO

Eesti by the Bay
Kontaktisik: Peeter Grüner
tel. (415) 668-5015

SEABROOK

Seabrooki Eesti Maja
Info: Evi Truumees,
tel (856) 453-0051

SEATTLE

Seattle EELK koguduse jumalateenistused toimuvad Seattle Läti kirikus, 11710 3rd Ave. NE kell 1.

WASHINGTON DC

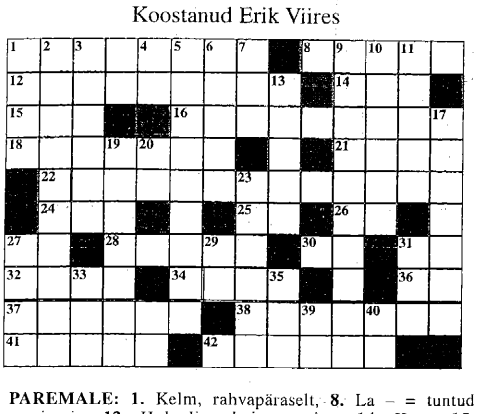
Informatsiooniks:
Gunnar Paabo tel. 202 882 2202
Madis Valge, tel. 301 585 0380

ÜLDÜRITUSED

EESTI GAIDIDE- JA SKAUTIDE MALEVAD USA-S JÄRVEMETSAL
2000/2001 tegevusaasta raamkava, nagu otsustatud 2000.a. AK-l:
Jüripäev Järvemetsal: 21-22. aprill.

Ristsõna nr. 234

Koostanud Erik Viires

PAREMALE: 1. Kelm, rahvapäraselt, **8.** La – = tuntud ooperimaja, **12.** Hulgaline haigestumine, **14.** Kont, **15.** Kuurort, **16.** Tuntud üliõpilaste laulu algsõna, **18.** Alexander Graham Bell'i leiutus 1876.a., **21.** Sõiduk, **22.** Suur veekogu, **24.** Temperatuuriline mõiste, **25.** Ar--a = eesti helilooja, **26.** Eesti luuletaja nimetähed, **28.** Linn USA-s, **30.** Samuti, **32.** Sirgjoones, **34.** Löök, **36.** "Bolero" autori nimetähed, **37.** Alevik Tartumaal, **38.** Kaasa tegema, **41.** Ajanäitaja osa, **42.** Endine Briti peaminister.

ALLA: 1. Riietusese, **2.** Kool, **3.** Tuntud sild Veneetsias, **4.** Omaaegse eesti siseministri nimetähed, **5.** Tuntud ütelus, **6.** Mängukaart, **7.** ---väli, **9.** Nimekas filminäitleja minevikust, eesnimega, **10.** Laitmatu käitumisega isik, **11.** Soome lahte suubuv jõgi, **13.** Eesti kirjanik (1889-1977), **17.** USA filmitäht ja meeleolulaulja, **19.** Algaine, koostisosa, **20.** Noot, **23.** Dostojevski romaan, **27.** Pallimäng, **29.** Molübdeeni sümbol, **31.** Sugulane, **33.** Liigub rääkides, **35.** Tasa! **39.** Alumiiniumi tähis, **40.** Kaksikvokaal.

Ristsõna nr. 233 lahendus:

PAREMALE: 3. Pasteur, **9.** Usurpaator, **12.** Po, **13.** Sonaat, **14.** Alaun, **17.** Klaas, **18.** Erki Nool, **20.** Lendtäht, **21.** Summa, **22.** Imeilus, **23.** Kisa, **24.** Kirka, **25.** Diktaat, **28.** Koi, **29.** Dover, **32.** Adru, **33.** Sa, **35.** Di, **36.** Semi, **38.** Sotsiaalteadus.

ALLA: 1. O sole mio, **2.** Punane rist, **3.** Pat, **4.** Aa, **5.** Start, **6.** Tolk, **7.** Eraisik, **8.** Poola, **9.** Usklikkus, **10.** Raadik, **11.** Pastlad, **15.** Unustama, **16.** Nomaadid, **18.** She, **19.** OM (Oskar Merikanto), **23.** Kirst, **26.** AR (August Rei), **27.** Tuus, **30.** Oda, **31.** Via, **34.** AS, **37.** Ee.

Avo Piirisild Lakewoodi Eesti Ühingu E.V. aastapäeva peakõnelejaks

Avo Piirisild pärit Võrumaalt põgenes 1944.a. perega koos Saksamaale, elas põgenike laagrites ja õppis Stolzenau ja Oldenburgi Eesti gümnaasiumides. Pärast USA-sse saabumist lõpetas ta Californias ülikooli mehaanilise insenerina. Oli seitse aastat Los Angelesi Eesti Seltsi (asutatud 1928) esimees. Piirisild oli mitu aastat "Americans for Congressional Action to Free the Baltic States" abiesimees. Selle organisatsiooni tegevuse tulemusena võttis USA Kongress vastu Balti Resolutsiooni H. Con.Res. 415. Paljud USA Kongressi liikmed olid ACA liikmed, samuti paljud nimekad ameeriklased, nende seas presidendid Nixon, Ford ja Reagan.

Piirisild oli ka Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku abiesimees ja esindaja. Oli mitu korda California Balti Komitee esimees ja Lõuna California Eesti, Läti ja Leedu Organisatsioonide Liidu esimees. Oli *Americans for Freedom of Captive Nations* asutaja liige ja selle organisatsiooni peasekretär. Oli 18 aastat ERKÜ Esinduskogu liige. Saanud koos abikaasaga Rootsi Eestlaste Esinduse vabadusauhinna. Nõuandja Rootsi Vabaduse Liidu ja *National Advisory Board American Security Council* organisatsioonides. Oli 1980.a. *Estonian Americans for Reagan and Bush* valimiskampaania esimees. Asutas koos leedulase Leonard Valiukasega organisatsiooni *American Institute for Baltic Studies Inc.*, olles selle organisatsiooni viimane esimees.

Piirisild oli Balti Vabadusliidu (*Baltic American Freedom League*) asutaja liige ja kuus aastat esimees. Avo Piirisilla tegevust on paljud valitsused tunnustanud. Nii viibis Piirisild 1986. ja -87. aastatel Rahvusliku Hiina valitsuse kutsel mitu nädalat Taipeis ja isegi Quemoi saarel.

Lõpetanud Milwelli kursuse ja mitu järelkursust. USA skautide *Order of the Arrow* vendluse liige. Skautmasteri väitekirja kaitsnud 1995. a. USA Eesti Skautide Maleva Skautmasterite Kogu abiesimees. Väärastatud Põhjatäht II ja II.

LEÜ

Lakewoodi Eesti Ühingu E.V. 83. aastapäeva aktuse kava selgunud

Huvitava kavaga EV aastapäeva aktus toimub Lakewoodi Eesti Majas pühapäeval, 25. veebruaril algusega kell 15:00. Aktuse kavas osalevad Lakewoodi Eesti gaidid ja skaudid, Lakewoodi Eesti Segakoor, Lakewoodi Eesti Kooli lapsed, rahvatantsuga kolm rühma: "Randlane", koolinoored ja esmakordselt "seenioridel".

Järg 10. lk.

KIRIKUTE TEATED

EELK BALTIMORE MARKUSE KOGUDUS
1900 St. Paul Street
Baltimore, MD
Koguduse hooldaja õpetaja Heino Nurk

EELK BERGEN COUNTY KOGUDUS
Kirik: Palisades ja Linwood Ave.
Bogota, NJ
Koguduse hooldaja õpetaja praost Thomas Vaga. Koguduse esimees Aksel Lehtmäe 707 Beechwood Dr. Township of Washington, NJ 07676. Tel: (201) 664-1669

Pühapäeval, 18. veebruaril kell 3 p.l. toimub Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise teenistus, millele järgneb vahetult koguduse täiskogu koosolek põhimäärustes ettenähtud päevakorraga. Teenib praost Thomas Vaga. Orelil Ellen Brady.

EELK BUFFALO PAULUSE KOGUDUS
Kirik: Holy Trinity Lutheran Church
1080 Main Street, Buffalo, NY
Koguduse hooldaja õpetaja Hannes Aasa
Koguduse esimees Edgar Zirna
Tel: (716) 689-7367

EELK CHICAGO ESIMENE KOGUDUS
2618 N. Talman Ave. Chicago, IL 60647 - Tel: (773) 252-8470
Koguduse esimees Arvo Taliste 1129 Curtiss St. Downers Grove, IL 60515. Tel. (630) 968-5995

Pühapäeval, 25. veebruaril kell 10:30 e.l. Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus. Teenib abipraost A. Talistu. Teenistusele järgneb koosviibimine kohvilauas.

EELK CHICAGO PAULUSE KOGUDUS
Koguduse esinaine Ilse Võõbus
100 Forest Place #P-7
Oak Park, IL 60301 (708) 386-6274.

EELK CONNECTICUTI KOGUDUS
Jumalateenistused Connecticutis ja väljaspool
Koguduse õpetaja Uudo Tari
tel: (860) 633-6661
kog. abiõpetaja Valdeko Kangro
tel.: (860) 742-1248

EELK LAKEWOODI PÜHAVAIMU KOGUDUS
Kirik: 607 East 7th Street, Lakewood, NJ 08701 Koguduse õpetaja: Thomas Vaga tel.: (732) 370-8317, reisitelefon: 1-732-581-2951. Organist Maria Star Zumpano. Koguduse esimees Harry Tarmo, tel.: (732) 364-5130.

Jumalateenistused igal pühapäeval kell 10 e.l. Jumalateenistustele järgneb kohvilaud ja koosviibimine.
Piiblitund ja vestlusring igal esmaspäeval kell 2:30 p.l. kiriku allsaalis.

Pühapäeval, 25. veebruari kell 10 Vabariigi aastapäeva jumalateenistus. **Solistina sopran Annika Saar.** Teenistusele järgneb kohvilaud ja koosviibimine.

EELK LOS ANGELESE KOGUDUS
Kirikud: Los Angeles – Latvian Ev. Luth. Church, 1927 Riverside Dr.
Orange – Christ Lutheran Church 2715 E. La Veta Ave
Esimees: Heino Nurmberg
tel: (949) 586-2321
Koguduse õpetaja Jüri Pallo
tel: (323) 735-2995

Pühapäeval, 18. veebruaril kell 2 p.l. Eesti Vabariigi 83. aastapäeva tähistamise jumalateenistus **Los Angelese** kirikus. Teenib koguduse õpetaja. Organist Kaie Pallo. Kohvilaud.

EELK LÕUNA-FLORIDA PAULUSE KOGUDUS
Kirik: Peace Lutheran Church
1901 E. Commercial Blvd.
Ft. Lauderdale
Koguduse õpetaja: abipraost Valdeko Kangro Koguduse telefon: (561) 637-3785.

Laupäeval, 24. veebruaril kell 2 p.l. jumalateenistus ja Eesti Vabariigi aastapäeva pühitsemine. Teenib abipraost V. Kangro. Teenistusele järgneb EV ap. aktus. Vt. kõrval.
Teisipäeval, 27. veebruaril piiblitund **kell 1:30** kiriku kõrvalruumis.

EELK MICHIGANI KOGUDUS
St. Paul'i Läti kirik
30623 West 12 Mile Road
Farmington Hills, MI
Koguduse esimees Loit Maripuu
tel: (734) 663-0238

EELK MINNEAPOLISE KOGUDUS
Kirik: Läti kirik, 3152 – 17th Ave. So. Minneapolis, MN.
Koguduse õpetaja: Priidu Kiive
tel. (952) 546-4024.
Esimees: Helmut Lutsep
tel: (715) 549-6153
Organist Heino Jaska

Jumalateenistused toimuvad tavaliselt iga kuu kolmandal pühapäeval kell 2 p.l.

EELK NEW YORGI EESTI EV.LUTERI USU KOGUDUS
Lex.Ave. & 88 Street
Koguduse õpetaja Uudo Tari tel.: (860) 633-6661; Esimees Voldemar Lundre tel.: (516) 484-1764
Organist dr. Indrek Laul
Koguduse postiaadress: P.O.Box 481 Gracie Station, New York NY 10028. Kantselei aadress: 107 East 88 St. Apt.2-B , NY 10128, telefon: (212) 534-5704. Leinatalituste 24-tunnine valvetelefon: 212 289-8775.

Pühapäeval, 18. veebruaril kell 2 p.l. Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise jumalateenistus. Teenib õpetaja Uudo Tari. Solist **Hanna-Liina Võsa.** Organist dr. Indrek Laul. Koosviibimine kirikusaalis.

EELK NEW YORGI PAULUSE KOGUDUS
Kirik: 155 East 22nd Street, NYC
Koguduse õpetaja Thomas Vaga Tel.: (732) 370-8317
Õpetaja kantseleitund Manhattanil teisipäeviti kella 9-2
Koguduse esimees Endel Reinpõld, tel: 908-371-9141.

Jumalateenistused toimuvad iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval algusega kell 3 p.l. PIIBLITUNNID teisipäeviti **kell 11 e.l.** Gustav Adolfi kiriku kabelis. Pensionäride kokkutuleku päevadel piiblitund NY Eesti Maja Sinises saalis algusega **kell 10:50.**

Pühapäeval, 25. veebruaril kell 3 p.l. Vabariigi aastapäeva jumalateenistus. Teenib praost Thomas Vaga. Solist sopran Annika Saar. Orelil Ingrid DeSisto. Teenistusele järgneb kohvilaud ja koosviibimine.

EELK PHILADELPHIA KOGUDUS
Kirik: Old Zion Luteri kirik
Broad & Mt. Vernon St.
Koguduse õpetaja Markus Vaga
Koguduse esimees Evald Rink

Koguduse korrapärased jumalateenistused on iga kuu kolmandal pühapäeval kell 2 p.l. Jumalateenistuscle järgneb koosviibimine kohvilauas.

EELK PORTLANDI KOGUDUS
Kirik: Läti Luteri kirik
5500 S.W. Dosch Rd. Portland
Koguduse õpetaja Leo Leiv
Tel.: 503-695-5429
Koguduse esimees Helmuth Kalmann
Tel.: 503-244-9083

Laupäeval, 24. veebruaril kell 1 e.l. Eesti Vabariigi 83. aastapäeva ja Kristuse kirgastamispüha jumalateenistus. Jutlus "Peetruse manitsus usutegudele". Laululehed. Ettekanded. Järgneb aastapäeva aktus.

EELK SAN FRANCISCO KOGUDUS
Kirik: Hope Lutheran Church
600 West 42nd Ave. San Mateo CA
Koguduse esimees:
Heino Valvur, tel. (925) 283-0178

Laupäeval, 24. veebruaril, kell 2:00 p.l., jumalateenistus **Fresnos.** Teenib **õpetaja H. Laur.**

Pühapäeval, 25. veebruaril kell1 p.l. Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine **San Mateos.** Teenib õpetaja Hendrik Laur.

EELK SCHENECTADY-ALBANY PIHTKOND
Immanuel Luteri kirik
1850 Union Street, Schenectady NY
Koguduse esinaine Eve Rebassoo
tel: (518) 674-3206
Organist Lembit Salasoo

EELK SEABROOKI KOGUDUS
Esimees Harald Virumurm, 124 Old Deerfield Pike, Bridgeton NJ 08302, tel.: (856) 455-0674.

Seabrooki Koguduse teenistus-**toimub 18. veebruaril, algusega kell 11 hommikul,** nagu tavaliselt. Teenib hooldaja õpetaja **Heino Nurk.**

EELK SEATTLE KOGUDUS
11710 3-rd Ave, NE
Latvian Lutheran Church
Koguduse õpetaja Hendrik Laur tel. (360) 352-2371
Koguduse esimees Leo Hannibal, tel. (425) 889-8326

Pühapäeval, 18. veebruaril kell 1 p.l. jumalateenistus Läti kirikus. Teenib õpetaja Hendrik Laur. Jumalateenistusele järgneb Eesti Vabariigi 83. aastapäeva aktus Läti Maja suures saalis.

EELK SYRACUSE PIHTKOND
Kontaktnumber: (315) 469-8146
Ole Golubjatnikov

EELK WASHINGTONI MARKUSE KOGUDUS
Calvary luteri kirik
9545 Georgia Ave. Silver Spring, MD
Koguduse esimees Feliks Tamm
tel: (301) 292-1752

Pühapäeval, 25. veebruaril kell 2 Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus. Teenib Eesti Kaitseväe peakaplan emeeritus **Mihkel G. Viise.** Orelil Silvi Vlage.

EESTI BETAANIA NELIPÜHI KOGUDUS
150 East 62 Street, NYC
Koguduse esimees: Leevi Kiil
Tel: (973) 835-8212

Jumalateenistused toimuvad iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval.

Pühapäeval, 25. veebruaril kell 2 p.l. Piiblitund. Järgneb Issanda laud.
Kõik on südamlikult teretulnud.

Eesti Vabariigi 83. aastapäeva tähistamisi eestlaste keskustes USA-s

ALBANY-SCHENECTADY
Albany-Schenectady Eesti Ühingu korraldusel toimub E.V. 83. aastapäeva tähistamise koosviibimine **laupäeval, 24. veebruaril, algusega kell 1: 00 p.l.** Koosviibimine toimub Bavarian Chalet restoranis, Rt. 20, Guilderland, N.Y. (Tel. (518) 355-8005). Kavas on lõunasöök, ettekanded ja ühislaul. Osavõtumaks on $15.00 isikult, lastel $7.00. **Osavõtust palume teatada hiljemalt 17. veebruariks Sven Paulile, (518) 372-5005. (E-post: orav@aol.com)**

BALTIMORE
Laupäeval, 24. veebruaril kell 17.00 Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Baltimore Eesti Majas, 1932 Belair Road. Aktusekõneleja **ERKÜ esimees Mati Kõiva.** Esinevad Baltimore-Washingtoni Segakoor, Baltimore Eesti Laulumehed, Baltimore Eesti Kooli õpilased.Vabatahtlik annetus. Aktusele järgneb pidu õhtusöögiga "Kuld Lõvis". Täiskasvanud $10.00, noored alla 16.a. $5.00. Eesti Kooli õpilased tasuta. Meeleolumuusika: **Mart Säde.**

CHICAGO
Laupäeval, 24. veebruaril kell 2:30 p.l.VABARIIGI aastapäeva aktus. Aktusekõneleja **konsul Sven Tölp.** (Sissepääs vabatahtliku annetusega). Kohvilaud kell 4 p.l. Perenaised: M. Mäekask abilistega.
Vabariigi aastapäeva BALL kell 7 õhtul. Toimub väike kontsert, külm laud, tants tantsuorkester "Out of Control" saatel. Sissepääs $30.00 enne 14. veebruari ja $40 pärast. Reservatsioonid **Maie Talts, tel: (847) 481-9999.**

CINNINNATI
Eesti Vabariigi 83. aastapäeva aktus koos lõunaeinega peetakse Cincinnatis **pühapäeval, 25. veebruaril, Vernon Manor'i hotellis, algusega kell 1:00 p.m.**

CONNECTICUT
Eesti Vabariigi 83. aastapäeva aktus ja pidu Connecticutis toimub **laupäeval, 24. veebruaril, algusega kell 7 õ. Willimanticu Ukraina klubi ruumes. Samas tähistatakse ka Connecticuti Eesti Seltsi 50-ndat aastapäeva. Kõneleb mag. Vaike Lugus,** traditsiooniline kava, rahvatantsijate esinemine. Sissepääs $15., $10. pensionäridele. Õpilased alla 18 a. tasuta. Tulijaid palutakse kaasa tuua võileibu või saia einelaua rikastamiseks.

KESK-FLORIDA
Laupäeval, 17. veebruaril EV aastapäeva tähistamine Countryside Country Club'is, 3001 Countryside Blvd., Clearwater, FL. Kogunemine algab **kell 11 hommikul**, aktus **kell 12** päeval. Aktusele järgneb ühislõuna samas. Aktuse peakõnelejaks on **Ilmar Pleer**, ERKÜ Kesk- ja lõuna-osariikide Piirkonna direktor. Aktusele pääs on vaba. Ühislõunast osavõtt on $22.00 isikult. Eelregistreerimine on tarvilik ja rahaliselt siduv. Eelregistreerimise viimane **tähtpäev on 14. veebr.** Registreerimisi võtavad vastu Juta Koik Uusvell, telefonil (727)787-4649 ja Leena Aare, tel. (941) 792-8367. Raha saata seltsi laekurile: Rein Raja, 501 Laguna Dr., Tierra Verde, FL 33715. Tshekkidele kirjutada "Est. Society of Central FL". Loterii heaks palume kaasa võtta sobivaid võite.

LAKEWOOD, NJ
Pühapäeval, 25. veebruaril kell 15 LEÜ Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Lakewoodi Eesti Majas. Peakõneleja **Avo Piirisild.** Esinevad: Segakoor, Naisansambel, Rahvatantsijad (seeniorid, keskmised, koolinoored), gaidid-skaudid, võitlejad, solistid. Einelaud/baar avatud. Sissepääs annetusega.

LONG ISLAND, NY
Laupäeval, 17. veebruaril, kell 1 p.l. Long Islandi Eesti Kodus toimub **Eesti Vabariigi 83. aastapäeva** tähistamine piduliku AKTUSEGA LIEV Ühingu korraldusel. Aktus algab lippude defileega. Avapalvuse ütleb **õp. Uudo Tari**. Aktusekõnelejaks on Ameerika Eesti Heatahtliku Seltsi esimees **Priit Parming**. Muusikalises osas esineb pianist **Eric Lindemann**. Vabadusvõitlustes langenuid mälestame pärja asetamisega mälestussambale. Au avaldame ka neile, kes võitlesid vabaduse eest ja on veel meie hulgas. Aktusele järgneb koosviibimine sooja lõunaeinega. Sellest osavõtta soovijail teatada **Harald Salumäe'le (631) 360-0640** hiljemalt **13. veebruariks.**

LÕUNA-FLORIDA
Laupäeval, 24. veebruaril vahetult pärast kell 2 p.l. algavat jumalateenistust toimub Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine. **Aktusekõneleja Ilmar Pleer**. Solistid sopranid Anadie Allik ja Elna Libe. Aktusele järgneb koosviibimine kiriku kõrvalruumis. E.V. aastapäeva korraldajad on Pauluse kogudus ja L.-F. Eestlaste Koondis.

NEW YORK, NY
Laupäeval, 24. veebruaril kell 2 p.l. Eesti Vabariigi 83. aastapäeva aktus Community Church of New York, 40 East 35th Street (Park/Madison Ave. vahel). Osalevad: **aktuse kõneleja suursaadik Merle Pajula**, Reet Laul, **dr. Indrek Laul, Hanna-Liina Võsa,** Angeelika Vänt, "Ving" (Peter Fischgrund, Tarmo Tammaru), praost Thomas Vaga, "Saare Vikat", NY Eesti Meeskoor, NY Eesti Naiskoor ja NY Eesti Kooli lapsed.

PHILADELPHIA
Eesti Vabariigi 83. aastapäeva tähistamine Philadelphias toimub **pühapäeval, 18. veebruaril kell 2 Old Zion Luteri** kirikus ja kirikusaalis, 628 N. Broad ja Mt. Vernon tänavate nurgal. Kavas on kõne **Tõnu Vandererilt**, muusikat ja soololaule ning etlemisi. Aktusele järgneb koosviibimine kohvilauas.

PORTLAND, OR
Laupäeval, 24. veebruaril kell 1 e.l. Eesti Vabariigi 83. aastapäeva jumalateenistus Järgneb aastapäeva aktus.

SAN FRANCISCO, CA
Pühapäeval, 25. veebruaril kell1 p.l. Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine **San Mateos.** Teenib õpetaja Hendrik Laur.

SEABROOK, NJ
Seabrooki Eesti Selts tähistab Eesti Vabariigi aastapäeva **pühapäeval, 4. märtsil algusega kell 12 päeval** Seabrooki Eesti Majas. Aktuse kõneleja **dr. Erik Kissa.** Aktusele järgneb koosvii-bimine lõunasöögiga.

SEATTLE, WA
Pühapäeval, 18. veebruaril pärast kell 1 alanud jumalateenistust toimub Eesti Vabariigi aastapäeva aktus Läti Maja suures saalis.

WASHINGTON, DC
Pühapäeval, 25. veebruarii vahetult pärast kell 2 algavat EV aastapäeva jumalateenistust toimub Vabariigi aastapäeva aktus kirikusaalis. Päevakohase kõnega esineb endine Eesti **Kaitseministri nõunik Fred Ise.** Aktusele järgneb samas kohvilaud. Etteasteid lastelt ja rahvatantsugrupilt "Pillerkaar". Osavõtumaks $12.00 isikult. Noored alla 17-a. $5.00. **Osavõtust teatada hiljemalt 22. veebr. Ellen Kederile, tel. 703-734-0075 või Gunnar Paabole, tel. 202-882-2202.**

TORONTOS toimub EV 83. aastapäeva aktus **pühapäeval, 25. veebruaril . Aktuse kõnelejaks EAAK esimees Juhan Simonson.**

MIKS EVALD OKASE NÄITUS ÄRA JÄI?

Avalik kiri neile,
tänu kelledele Eesti ühele tuntuimale kunstnikule ust näidati

Tauri Piilberg

Paar aastat tagasi arvasin ma, et lõpuks ometi on kätte jõudnud aeg mil kõik siinsed eestlased on aru saanud, et 1940. aastal alanud kommunismi ajastu Eestis oli mitte ainult nende vaid kõigi eestlaste tragöödia. Sovjetlikust taagast vabaneda püüdvaid kodueestlasi ei loobitud enam nii usinalt poriga, vaid hakati vahet tegema nendel kes rasketel aegadel olude sunnil vene pilli järgi tantsisid ja neil kes tõsimeeli eesti rahva vastu tegutsesid.

Et mu rõõm oli ennatlik ja naiivne, näitab ilmekalt New Yorgis ja Baltimoreis ära jäetud maalikunstnik Evald Okase näitus. Siinsed eestlased lõid vanameistri töödega Ameerikasse saabunud kunstniku tütretütarde ees ukse kinni just Okase mineviku pärast. Ei lugenud neile sugugi, et üle kuuekümne aasta maalinud Okase töid on auhinnatud arvukatel näitustel üle maailma ning rahva häältusel valiti ta möödunud sajandi silmapaistvamate eestlaste hulka. Sapiseid "kunstisõpru" pahandasid "Vaba Eesti Sõnas" ära toodud maestro 40-ndatel aastatel Venemaal veedetud päevad. Vihased telefonikõned sundisid Eesti Maja juhtkondi nii Baltimoreis kui New Yorgis näituste korraldamisest loobuma. Eesti Majade juhtide selgrootus ja allaandmine kättemaksuhimulisele, silmnähtavalt intriigi vaeguse käes põdevale grupile jääb samuti täiesti arusaamatuks. Tõepoolest elas ja töötas Okas nagu paljud teisedki tollased eesti kunstnikud mõnda aega Jaroslavlis. Kas tegid nad seda Eesti kunstieliidi säilitamise nimel või oli see hinge müük kuradile, ei tohiks küll punase terrori eest pakku pääsenud "kohtumõistjate" otsustada olla. Ja kunstnikku peaks siiski hindama tema talendi, mitte kunagise ideoloogilise kuuluvuse järgi. Eriti kui see kuuluvus ei olnud just omal tahtel valitud.

Tervele mõistusele vastu võtmatu tsirkus algas peale "Vaba Eesti Sõnas" ilmunud kirjutist. Tegelikult ei saagi seda kirjutiseks nimetada, sest tegemist oli sõna- sõnalise maha kopeerimisega stagna-aegsest Eesti Nõukogude Entsüklopeediast. Lehelugejale anti Okase enam kui poole sajandi pikkusest värvikast kunstniku karjäärist ülevaade vaid temale Nõukogude võimu poolt antud autasudest. Oli see siis ilmne lollus või otsene shabotaaz jääbki teadmata, kuna üllitis oli anonüümne. Nii saladuslikul autoril kui ka Okast materdanud inkvisiitoritel soovitan üle vaadata mida on nõukogude aegsetes teatmeteostes öeldud näiteks Neeme Järvi ja Rein Rannapi kohta. Tulemus saab teile olema üsna shokeeriv. Teie loogika kohaselt ei tohtinuks need inimesed kunagi üle Eesti Maja läve astuda. Kes peaks siis nüüd häbenedes punastama, kas need kes jäid ilma võimalusest näha ühe Eesti silmapaistvaima kunstniku töid või teie, kes te tõestasite, et osa meist elab ikka veel 50-ndates aastates ja näeb igas nurgas kommunismitonti.

Algus 6. lk.

Toimetus vastab:

jutab oma teoses "Õiguse vastu ei saa keegi" (Tartu, 1997, Okupatsioonide Repressiiv-poliitika Uurimise Riiklik Komisjon) järgmiselt: "Mineviku asjade väljaselgitamine ja tähelepanu all hoidmine on vaba ajakirjanduse tähtsamaid ülesandeid ja jääb selleks veel kauaks." Selletõttu Enn Sarve sõnutsi avalikustamine on vajalik ka õigluse seisukohast. Ta ütleb: "Pole kahtlust, et veel uue aastatuhande alguses tuleb meil kõigil tükk aega elada koos endiste kommunistidega, aga ka nendel tuleb elada koos oma rahvaga, keda kommunistlik võim poolsada aastat hävitas ja ahistas...." Evald Okas teenis oma kunstiga Eesti okupanti ehk "ulus koos huntidega", nagu Karl Pehme asja kirjeldab. Kuidas see "ulgumine" toimus, jääb tema enda südametunnistusele. Kui kunstnik aga soovib avalikult esineda, siis **"rahvas peab täpselt teadma iga avalikus elus osaleva või sinna pürgiva isiku minevikku,"** kirjutab Enn Sarv, **"keegi ei tohi häbi või edu pärast midagi maha salata."** "Mäletamine on kohustus, millest ei pääse," kirjutab Enn Sarv edasi ja seda kinnitavad paljud kommunistide või kommunistliku ideoloogia poolt tagakiusatud ja ahistatud kaasmaalased ka kodumaal. Mine-viku asjade väljaselgitamine ei tekita lõhesid eestlaste vahel, kellel midagi oma minevikus häbeneda ei ole.

Kas tõesti tänases Eestis hakatakse niimoodi vabanema kommunistlikust pärandist ja kas selle saavutab ebaausus, leebus ebaasususe vastu, oma tõelise tegevuse varjamine rahva eest, salastamine, andmete võltsimine, kõlbeline väärastumine, silmakirjalikkus, kahekeelsus, hirm tunnistada tõtt, ajaloos valgete laikude lubamine, kommunismi kuritegude kustutamine rahva mälust jne. jne., nagu Enn Sarv olukorda iseloomustab.

Okupatsiooniajal toimunud kunstinäitustel kodumaal mindi Evald Okase teatud töödest vaikides mööda, märkis üks kodueestlane. Siin aga oleksid – vähemalt Kraasi lugejakirja põhjal – paljud tulnud tema töid vaatama kas siis uudishimust või kunsti pärast, kui näitused oleksid toimunud.

Airi Vaga, VES-i toimetaja

Mälestame kurbuses 2000. aastal surma läbi lahkunud koguduse liikmeid

Adele Augustas	**Endel Purasson**
Justine Dulik	**Amanda Sipria**
Valborg Hanschmidt	**Minna Sööt**
Velly Kerjan	**Waldek Talvi**
Olga Kruus	**Leeni Toomet**
Karin Kunst	**Elma Toomiste**
Ilse Marie Mee	**Salme Täht**
Alma Pahter	**Margaretha Värnik**
Rein Pedasto	**Alvine Õunapuu**

New Yorgi Eesti Ev. Luteri Usu Kogudus ja õpetaja

"Ja mina annan neile igavese elu ja nemad ei saa mitte iial hukka ja ükski ei lase neid minu käest." Joh. 10:3

Algus 8. lk.

E.V. aastapäeva aktus
LAKEWOODIS

Langenute mälestamise tseremoonia korraldab skm. Harry Tarmo, Gustav Suitsu luuletuse kannab ette Liisa-Mai Karuks, solistina esineb bariton Harry Verder. Klarneti soologa esineb Matthew Pillion. Avasõna ütleb LEVÜ esindaja Elmar Koppel, EV nimel tervitab EV suursaadik ÜRO-s Merle Pajula, palvuse peab õpetaja Markus Vaga, peakõneleja on Avo Piirisild Kaliforniast. Eeskava jätkub peale õhtusööki. Esinevad Lakewoodi Naisansambel ja bariton Harry Verder. Kõiki muusikalisi esinemisi saadab klaveril Asta Riivald.

Lakewoodi Eesti Maja uksed on avatud alates kell 14:15. Einelaud ja baar avatud. Perenaise kohustusi täidab Helgi Tarmo. Aktuse peakorraldajaks on tegevuse abiesimees Priit Parming. Lava ja saalide dekoratsioonide eest hoolitsevad Ferdinand Rikka ja Viiu Vanderer. Muusikalise osa kooskõlastab Asta Riivald. Oodatakse rohkearvuliselt kaaseestlasi lähedalt ja kaugelt tähistama EV aastapäeva.

LEÜ juhatus

CHAS. PETER NAGEL, Inc.
LITSENTSEERITUD MATUSEBÜROO
Büroo direktorid
John R. Huff
J. Clifford Oldfield, Jr.
352 East 87th Street, New York, NY 10128
(1. ja 2. avenüü vahel)
A Subsidiary of Service Corporation International
1929 Allen Pkwy. Houston, Texas 77019
713 522-5141
212-289-2221 **Telefon** **212-289-8775**
For Prearrangement Information Call Toll Free 1-877-303-PLAN

Kallist

Endel Ilvest

tema 10-ndal surma-aastapäeval mälestavad

abikaasa Ira
poeg Toomas
poeg Andres

Puhka rahus, armas sober

Ilmar Rebane

Mälestavad

Linda Puupill
Helle Girey

Meie kauaaegset perekonna sõpra

Karl Päid'i

mälestavad leinas

Hillar ja Alma Taliste perekonnaga
Arvo Taliste ja tütar Ingrid

Avaldame südamlikku kaastunnet Helgile, Toomasele ja Allanile abikaasa ja isa

Johan Kõiva

lahkumise puhul

Vanad sõbrad **T. Ene Moks**
Lya ja Aare Kivi
Milvi ja Richard Ericson

Puhka rahus, armas ema

Linda Padjus

neiuna Praks

Sündinud 25. oktoobril 1909 Võhmas
Surnud 4. jaanuaril 2001 New Yorgis

Mälestavad kurbuses

poeg Mati ja minia Christina

Lahkus meie kallis täditütar ja sugulane

Gerda Elleri

Mälestame vaikses leinas
ja avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele

Uno Plank
Reet Kaseoru
Gunnar ja Maya Paabo
Svea ja Peeter Einola

Puhka rahus, armas sugulane

Ester Vesilo

neiuna Pudersell

Sündinud 19. veebruaril 1927 Eestis
Surnud 2. veebruaril 2001 Sydneys, Austraalias

Mälestame sügavas leinas

Heljo Tamm
Toivo Aroksaar perekonnaga

Avaldame kaastunnet pojale abikaasaga

Lahkus meie armas sõber

Roman Rünne

Mälestavad leinas

Armilda Auksi
Urve Auksi
Astrid ja Ernst Jaanson
Erik Jaanson
Ingrid Jaanson perekonnaga

Puhka rahus, armas

Lonni Napp

Sind mälestavad leinas ja avaldavad südamlikku kaastunnet perekonnale

Aino Rinne perekonnaga
Vilma Tarto perekonnaga

Lahkus meie armas kauaaegne perekonnasõber

Lonni Napp

Mälestame kurbuses ja avaldame kaastunnet tütrele ja poegadele perekondadega

Siiri, Tiina ja Ilmar Haller
Lili ja Raimond Idnurm

Armast ema, vanaema, vanavanaema ja õde

Linda Johanson Willard'it

Sündinud 28. märtsil, 1912 Tallinnas
Surnud 23. jaanuaril, 2001 Indianapolises, USA-s

Mälestavad sügavas kurbuses

Poeg Ilo Johanson abikaasaga
Pojapoeg Mark Johanson perekonnaga
Pojapoeg Erik Johanson abikaasaga
Õde Alma Valancius

Puhka rahus, armas abikaasa, hea isa ja vanaisa

Ilmar Rebane

Sündinud 28. jaanuaril 1907 Tartus
Surnud 4. veebruaril 2001 Quakertown, Pennsylvanias

Mälestavad vaikses leinas

abikaasa Teele
poeg Peep ja Livija
pojatütar Lisa ja Troy
pojatütar Kai ja Gregg

Puhka rahus, armas sõber ja kaasmaalane

Linda Johanson Willard

Sündinud 28. märtsil 1912
Surnud 23. jaanuaril 2001 Indianapolis, Indiana

Mälestavad leinas

Irene Ajango
Ain & Linda Haas
Elly Haas
Anne Koivo
Joyce Lill
Arvo & Maimu Lõoke
Elmer & Harriet Marple
Ken & Helle Martin
Bill & Leili Miniard
Ellen Mätlik
Jack & Judy Pihlak
Aarno & Juuli Pärna
Margot Ruusma
Oove Sillam
Albert & Agnes Siska
Phil & Silve Trick
Jüri Tults

Puhka rahus, armas sõber

Roman Rünne

Südamlik kaastunne perekonnale

Mälestavad leinas

Margit Gregonis
Ada Kesker-Grivans
Taavi ja Ester Kaups
Astrid Laamann
Juta ja Aksel Pilliroog
Maimu Reinla
Aino Saar
Tiina Saar-Macioch perega
Erik Schmidt
Arvo Taliste
Karin Tuerbeck

"Mina olen ülestõusmine ja elu..."

Tarkade krooniks on nende tarkus, alpide pärajaks aga on nende rumalus.

Jehoova kartus on elualikas surnapaeltest päästmiseks.

Õigus ülendab rahvast, aga patt on puuduseks rahvahõimudele.

Õpetussõnad 14

Lahkus kauaaegne liige

Linda Johanson Willard

1912-2001

Mälestab leinas

Indianapolise Eesti Selts

Jäädavalt lahkus meie kõige kallim; minu abikaasa, meie ema, vanaema, vaarema

Gerda Margit Elleri

neiuna Sepp

22.06. 1907 - 21.01. 2001

Sügavas leinas

abikaasa Aadu

poeg Andres koos abikaasa Yvonneiga
tütar Irlin koos abikaasa Jannikaga, poja Henrikuga ja tütre Juliaga
poeg Jan koos abikaasa Bentega
poeg Derek

tütar Liina koos abikaasa Yogiga ja poja Toivoga

Varem surnud tütre Eevi järglastest:
tütar Linda koos abikaasa Tomi ja tütarde Kimberly ja Heatheriga
poeg Allan

Mälestame sügavas kurbuses meie armast isa

Roman Rünne't

15. oktoober 1914 - 31. jaanuar 2001

Mälestus Sinust jääb igavesti

tütar Helgi Rünne
poeg George Rünne

Lahkus meie armas ema, vanaema, vanavanaema, ämm

Lonni Napp neiuna Kaur

Sündinud 11. jaanuaril 1906 Narvas
Sunrud 1. veebruaril 2001 Cleveland, Ohios

Mälestavad leinas ja tänutundes

tütar Irja ja Hellar
tütrepoeg Indrek & Anu
Karl Herbert
Lili
Luis
tütrepoeg Kristjan ja Lisa
Erika Talvi
Priit Kalle
Eneli Lonni

poeg Neeme ja Carol
pojalapsed Margo ja Bob

poeg Lembit ja Lynne
pojatütar Krista Marie

Puhka rahus, kallis isa, vanaisa, vana-vanaisa ja äi

Karl Päid

Sündinud 1. juulil 1905
Surnud 31. jaanuaril 2001

Mälestavad sügavas leinas

poeg Valdek
tütar Luule ja Lembit
tütretütar Ann ja Robert lastega

Mälestame leinas armast venda, onu ja mehe venda

Endel Ott'i

Salme Sei perega kodumaal
Indrek Ott perega Kalifornias
Aino Ott Kalifornias

Lahkus armas

Karl Päid

Mälstame leinas ja avaldame kaastunnet Luule'le ja Valdek'ule

Jaan ja Sirje Kurgvel
Olavi ja Ene Maru
Oskar ja Salme Mägraken
Lia Pärl
Endel ja Ina Sepp
Enno ja Laine Toomsalu

Lahkus meile armas

Karl Päid

Mälestame kurbuses ja avaldame kaastunnet Valdek'ule ja Luule'le perekonnaga

Ilga ja Uno Eilau
Aino Tults

Vaata, Jumal asub elama inimeste juurde ja nemad on tema rahvad ja Jumal ise on nendega. Ja tema pühib ära kõik pisarad nende silmist, ja surma ei ole enam ega leinamist ega kisendamist ega vaeva ei ole enam.

Ilm. 21, 3,4.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU AR